

- A tartalomról:**
- interjúk - Elréd atya, Lóri Bácsi
 - Madarászszakkör
 - Az első út Meschedébe
 - Osztálykirándulások
 - Akikre büszkék vagyunk
 - Ballagás - 2011

Pannonhal—

Tartalom

Auscultha	03
Életünk	04
Madarászszakkör	
Zöldülő bencések	05
Csordás Zoltán kiállítása	06
Világot lát(t)unk	08
Az első út Meschedébe	
Eberhard Borghoff kitüntetése	
Meschedei diákok látogatása	09
BDSZ-hírek	10
Fejlődési pályán	
Hittanvizsga	11
Jogszakkör Pannonhalmán	
Rendes prefektusok	12
Interjú Elréd atyával	
Civilizált prefektusok	16
Interjú Török Loránddal	
Akikre büszkék vagyunk	18
Köszöntő	19
Szennay András főapát úr 90 éves	
Hic fuit	20
Interjú Deli Gergellyel	
Életünk	22
Impressziók egy kirándulásról	
Navigare necesse est	23
Iskolatörténet	24
Támogatói oldal	25
Ballagás '11	26

Változunk

Pannonhalmi diák voltam, 1955-ben érettségiztem Dávid atya osztályában. Tanítsatok úgy, mint annakidején osztályfőnököm-prefektusom tanított! Isten áldása kísérje munkátokat.

Horváth János Sopronból

Titusz atyát és az egész tantestületet szeretettel köszöntöm, munkájukhoz nagyon sok erőt, kitartást és Isten áldását kérem, hogy olyan bencés nevelést adjanak a mai fiatalságnak, melyet mi kaptunk atyáinktól. Örök barátsággal és szeretettel:

Miszlai József testnevelő tanár

Maradunk

Dávid atya engem is tanított. Ugyan nem valamely tantárgyra, hisz amikor megismertem, már régen nyugdíjas volt, és már a teológiai főiskolán sem vállalt órákat. Mégis tanított: arra, hogy mennyi finom gesztussal, kedvességgel, bátorítással lehet jelen lenni a fiatalok életében. Utolsó éveit sétáit gyakran úgy időzítette, hogy együtt uzsonnázhasson velünk, fiatal bencés testvérekkel. Megmutatta, milyen virágokat szedett, beszélt a méhekről, Adyról, és mindig mosolygott. Vele az ember otthon volt. Nemcsak azt reméljük, hogy itt, Pannonhalmán mindig vannak ilyenek, hanem, hogy diákjaink, öregdiákjaink is ezzé lesznek: otthonná ebben a világban.

*Juhász-Laczik Albin OSB
főszerkesztő*

Kiadja a Bencés Kiadó és Terjesztő Kft.

*a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány megbízásából
pannonhal-ma@osb.hu*

9090 Pannonhalma, Vár 1. Tel: 06-96-570-140

Szerkesztette: Csertán Károly, Horváth Tamás,

Juhász-Laczik Albin OSB, László Zoltán

A képeket készítette: Erdőssy István, Fenyvesi Tamás, Hölvényi Kristóf,

*Horváth Tamás, Kovács Adorján, László Zoltán, Lampért Dávid, Meszes Márton,
Pfeffer Ferenc, Solymosi Damján OSB, Török Péter, Szabó Levente, Varga Márton*

Grafikai terv: Schmal Károly

Készült a budapesti Pauker Nyomdában 4300 példányban

Pannonhalma, 2011

Auscultha

Hamarosan beköszönt a nyár. Ki ide, ki oda megy nyári szabadságra, vakációra; egy-két napra, vagy egy-két hétre. Talán nem is arra esik a hangsúly, hogy „hová”, hanem arra, hogy „miként”; hogyan töltsük el szabad napjainkat, heteinket.

Lukács evangéliumában „Jézus követésének feltételei” (9,57-62) után a hetvenkét tanítvány misszióba küldéséről (10,1-12), majd útközben szerzett tapasztalatairól olvasunk (10,17-20).

Amikor Jézus kiküldi a hetvenkettőt, nagy bennük a tettekre készség, s a legszívesebben azonnal munkához látnának. Első tennivalójuk azonban mégis más. Lukács evangélistára jellemző módon az imádság: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek hát az aratás urát, küldjön munkásokat aratásába.” Döbbenet nézhettek egymásra a tanítványok: tán nem vagyunk elegenden? Jézus azonban látja a gyorsan érő gabonátáblákat (vö. Jn 4,35). Jobban tudja, mint ők, miként tornyosulnak a tennivalók, ha beköszönt a legnagyobb dologidő. Együtt van jelen a küldetés határozottsága és a végrehajtás visszafogottsága.

A munka eredményességének feltétele - paradox módon – a „nincstelenség”: „Ne vigyetek magatokkal erszényt, se tarisznyát, se sarut.” A tanítványoknak úgy kell menniük az emberek közé, mint bárányoknak a farkasok közé. Mi azt tanácsolnánk nekik: „jól fegyverkezzetek föl!” De ha elmondták már az imát, nincs szükség eszközökre. A ház lakói, akik befogadják őket, eléjük teszik majd a szükséges ételt és italt, „mert a munkás megérdemli a maga bérét.”

Amikor az útra küldött vendégek betérnek a házba, köszönnek: „Békesség e háznak!” A békesség az áldás hatékony közlése a háziakkal. Ha elfogadják, rájuk száll. Ha viszont elutasítják, visszaszáll a tanítványokra. Jézus ugyanakkor elvárja tőlük, hogy viselkedésükben mutakozzék meg bizonyos mértéktartás: ne házaljanak se az evangéliummal, se az étkezéssel. Házalás helyett „otthonokat” keressenek, ahol az örömhírt is szívesen fogadják.

Visszatérésük után a hetvenkettő lelkendezve újságolja a Mesternek: „Uram, nevedre még a gonosz lelkek is engedelmeskedtek nekünk.” Ez a mondat, a benne szereplő „is”-sel arra indítja Jézust, hogy egyfelől valljon prófétai

látomásáról – „Láttam a sátánt: mint villám, úgy bukott le az égből” –, másfelől pedig figyelmeztesse őket az elbizakodottság kísértésére: „Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, hogy minden ellenséges erőn úrrá legyetek.”

Hajlamosok vagyunk arra, hogy jobban örüljünk a feltűnő sikereknek, mint az észrevétlen jel(zés)eknek. Ne annak örüljétek – mondja Jézus –, hogy a lelkek engedelmeskednek nektek, mert Isten országában nem a siker a döntő szempont, hanem a „kolduslét” elfogadása. Hétköznapi életünkben, nemkülönben vakációs napjainkban sincs más bizonyosságunk, minthogy eszköztelenül vállaljuk feladatainkat. Örömünk kizárólagos forrása nem az, hogy cselekedeteinkkel beírjuk magunkat az „élet könyvébe”, hanem végső soron az, hogy nevünk már „föl van írva (beíratott) a mennyben.” S ebből az örömből ered – Jézus szavaival élve – „pénztelen, tarisznyátlan, sarutlan” szabadságunk. S ezzel a szabadsággal érdemes elindulni a „kötetlen” nyári napokba.

Most azonban még évszakok vonulnak, tavasz fordul nyárba, s maholnap kasza alatt herseg a friss fű. Fölöttünk meg újra és újra megnyílik a húsvéti égbolt.

Életünk

Madarászszakkör

Pannonhalmán évek óta működik az ornitológia szakkör, amely azon külön foglalkozások közé tartozik, amelyek nem csupán a diákok okítására szolgálnak, hanem komoly tudományos céljuk is van. A madarász szakkör ugyanis arról szól, hogy a madarakat megfogjuk, meggyűrűzzük, és a gyűrűző füzetbe leírjuk főbb adataikat (faj, kor, nem, gyűrűzési hely és idő; esetleg testsúly, szárnyhossz, stb.), majd ezeket az adatokat a Madárgyűrűzési Központ adatbankjába töltjük fel. Ha bárhol a világon gyűrűs madarat fognak, a gyűrűn lévő egyedi kódszám segítségével meg lehet találni a madár gyűrűzéskor felvett adatait. Gyűrűzés nélkül alig tudnánk valamit a madarak vonulásáról, társas életéről és koráról. Gyűrűzni csak gyűrűzővizsgát letett személynek szabad, csak ilyen ember kaphat gyűrűző felszerelést (háló, gyűrűk, füzet, fogó). A gyűrűző vizsga nagy vonalakban azt jelenti, hogy az ember a Magyarországon előforduló és lehetséges kóborló faj bármely példányát felismeri, és meg tudja állapítani korát és nemét. Pannonhalmán Dr. Rékási József, iskolánk korelnök biológiatanára gyűrűző, ő szervezi a szakkört. Emeritus madarászként ő irányítja a hálóelhelyezést, de a kivitelezést már a több éve madarászgató, megbízható diákok végzik. Télen főként csuszkát, cinegét és pintyféléket, tavasszal, nyáron és ősszel poszátaféléket, seregélyt, rigókat és más kis énekesmadarakat fogunk. Egész évben akad a hálóba széncinege, ökörsem, fekete rigó, vörösbegy és erdei pinta. A ritkábban fogott madarak közé tartozik a sárgarigó, a nagy fakopáncs, a hegyi fakusz, a szajkó, a seregély és a süvöltő. Ezeket ritkaságuk vagy nem földközeli mozgásuk miatt fogjuk ritkán. Egyszer egy macskabagoly is gyűrűt kapott a lábára, ugyanis lecsapott egy hálóba akadt cinegére és ő is bennmaradt a hálóban. Az utóbbi években évente körülbelül 200 madarat gyűrűzünk. Ez nem olyan nagy szám, ha a gyűrűző táborok és gyűrűző állomások évi több ezer meggyűrűzött madarához viszonyítjuk. Így is vannak viszont szép számmal olyan általunk gyűrűzött madarak, amelyek külföldön kerültek kézre, például egy süvöltő Finnországban, több rigó Olaszországban, és még hosszan lehetne sorolni az adatokat. A hálóval történő madárfogás mellett az Arborétumban kirakott odúkban fészkelő madarak fiókáit is meggyűrűzzük. Végezetül azzal zárnám soraimat, hogy ha Ön valahol gyűrűzött madarat talál, kérem, juttassa el a gyűrűszámát a Madárgyűrűzési Központba (mme@mme.hu)!

Koleszár Balázs 9.b

A Pannonhalmi Arborétum Természetvédelmi területének madárvilága: ma 102 meghatározott madárfajt tartunk számon. Új faj a hamvas küllő (*Picus canus*) és a fekete harkály (*Dryocopus martius*). Egyesek a faunaképben átvonulókból fészkelők lettek, így a nyaktekeres (*Jynx torquilla*), a macskabagoly (*Strix aluco*) és a cigánycsuk (*Saxicola torquata*). A 102 madárfajból 46 fészkelése is bizonyított. Dr. Rékási József tanár vezetésével biológia szakkör működik 6 tanulóval. Két vagy három japán hálóval gyűrűzzük a befogott madarakat, majd továbbengedjük őket.

1982 októbere és 2009. december 31-e között összesen 6618 madarat gyűrűztünk meg a Madártani Egyesület alumínium gyűrűivel. A 46 fészkelő madárfaj közül csak azon fajokat közöljük, amelyek százon felül kaptak a csüdjükre gyűrűt. Zárójelben pedig a gyűrűzött és általunk

visszafogott példányszámot adtuk meg. (Széncinege: 930 /102/, barátposzáta: 844 /78/, fekete rigó: 510 /50/, megyvágó: 464 /42/ vörösbegy: 498 /60/, erdei pinta: 295 /17/, zöldike: 289 /3/, kék cinege: 236 /54/, csilpcsalpfűzike: 200 /39/ seregély: 153 /5/, csuszká: 135 /47/. A fészkelő fajokon kívül téli vendég: a gatyás ölyv, süvöltő; rendkívüli vendégfaj: a fenyőszajkó, léprigó.)

Az arborétumban gyűrűzött madaraink közül: 3 fekete rigó, 1 énekes rigó 963 km-re, 1 megyvágó 846 km-re, 1 cigánycsuk 1127 km-re Olaszországból került meg. A csíz Pozsonyból, 83 km-re, 1 megyvágó Ukrajnából 1211 km-re, de a távolsági rekordot egy tojó süvöltő viszi: 2084 km-re Finnországból jelentették vissza. 1998. február 22-én gyűrűztük az arborétumban s már 69 nap múlva a finnországi Jurmuból jelentették vissza a Gyűrűző Központnak.

Az arborétumban kitett hálónkba 3 idegenben gyűrűzött madár került: 1 megyvágó Csehszlovákiából, 1 kék cinegét Budakeszin, 1 vörösbegy Szalonnnán, 241 km-re gyűrűzték.

Dr. Rékási József

Életünk

Zöldülő bencések, zöldülő gimnázium

Vajon használhatjuk-e a hagyományos jelzőt az ezeréves Pannonhalmán, ha egy csupán 4-5 éves eseménysorozatról van szó? A szervezés mindenestre kissé már rutinszerű, túl sok újdonság nem történik, s a mostani 11. a-sok éppúgy ötödször vehették részt rajta, mint Farsangon vagy Szent Márton napon. Ugyanakkor a szemétszedő délután – mert hogy erről van szó – nagy jövő előtt áll: évről-évre ugyanúgy indokolt...

Könnyű helyzetben van a pannonthalmi prefektus, ha pozitív példákon gondolkodik egy fenntarthatóságról, környezettudatosságról szóló osztályfőnöki óra megtervezésekor. Nem kell messzire mennie ugyanis: az Apátság kerítésében felépült biomassza fűtőmű, a takarékos gázturbina beszerelése, a Viator étterem és a biomassza erőmű tetejét beborító napelemek mind az utóbbi két évben, a diákok szeme láttára születtek. De azt is jól tudják a fiúk, hogy egyik társuk – az energetikus – minden éjjel lámpaoltás után végigjárja a félelmetesen kihalt és sötét alagsori folyosókat, és leoltja az égve maradt lámpákat, bezárja a nyitva felejtett ablakokat. Azt is érzékeli minden diák, hogy a nagy hálókban és az összekötők, illetve a tetőtér folyosóin szelektíven gyűjtött PET palackokat önkéntes társaik rendszeresen ürítik, és elszállítják. De ha a szóban forgó osztályfőnök többet akar egy tanóránál, „elzavarhatja” osztályát a tavaszi zöld napok eseményeire. Ez a három programból álló egység hagyományosan egy szerda esti moziból, egy csütörtöki szemétszedésből és egy pénteki előadásból áll. Nem volt ez másként idén sem, csak épp a szemétszedésre egy jó hónappal később került sor – a rossz idő meg a sűrű programok miatt. A szerdai mozi megvolt rendben, már ha rendesnek tartjuk, hogy az Ambrus atya mozijában egyébként sosem látható reklámok megtekintésével telt az egész este. Zöld reklámbalás címmel környezetvédelmi reklámok, propaganda filmek több mint 100 darabját nézhették meg az érdeklődők. Volt köztük bőven humoros, de jó néhány a könnycsatornáinkat dolgoztatta meg, inkább az érzelmeinkre próbált hatni. Volt pár, amin vitatkoztunk utána, és volt, amit jobb volt gyorsan elfelejteni...

Bezzeg a pénteki előadás ppt fájl-ja és mp3-ban felvett hanganyaga! Azóta is jönnek a diákok másolatért. Dr. Roszik Péter Alkalmazott biológia címmel ugyanis a biogazdálkodásról és annak tudományos hátteréről, a rengeteg izgalmas kutatómunkáról

tartott remek előadást a nagyszámú érdeklődőnek. Rávilágított a fenntarthatóság, az egészségmegőrzés és a biogazdálkodás közti összefüggésekre, melynek hatására két nyolcadikos diák a Hunyadi utcai tanári ház parlagon hagyott kertjének egy sarkát felásta, és ott mindenféle vegyszer nélkül zöldségtermesztésbe fogott. A múlt héten a tanárok már vásárolhattak gyönyörű, zsenge hónapos retket – saját földjük terméséből!

A szemétszedés, melyet – hagyományosan – vetélkedő keretében bonyolítottunk le, az iskola jó egytizedének jelentett vonzó délutáni elfoglaltságot. A csapatok kitétek magukért: az összegyűjtött szemét 205 kg-ot nyomott összesen, nem számítva a rengeteg építési vagy veszélyes hulladékot. Idén külön díjaztuk a „papírsebkendő+csikk” zsákba gyűlt szemetet. A zsűri – Titusz atya, Cirill atya és László Zoltán tanár úr – a különböző kategóriák elbírálása során (legextrémebb szemét, műalkotás a begyűjtött szemből „Rózsadomb” címmel) a leggusztustalanabb szemét kiválasztásánál volt a legegységesebb: a cigi önmagában is a leggusztustalanabb dolog a világon, de hogy egy félig elrohadt cigaretta még ezen is túlsz, az számukra is meglepetés volt!

Hódsági-Molnár János

Életünk

Csordás Zoltán kiállítása

Kedves fiúk, kedves vendégek!

Hadd kezdjem azzal, hogy elmondjam, nagyon örülök, hogy ez a kiállítás létrejött, és Pannonhalmán láthatjuk Csordás Zoltán képeit.

A képeket futólag már áttekinthettétek, és láthatjátok még többször és alaposabban, ezért én elsősorban most nem magukról a képekről, hanem a képek előttjéről és mögöttjéről –és talán közöttjéről- szeretnék néhány szót szólni.

Messziről fogom kezdeni ezt a megnyitót, de ígérem, hogy hamar célba érek. Villányi Lászlóval kezdem, aki itt van köztünk. Ő a Műhely című folyóirat főszerkesztője. A Műhely idei, őszi tematikus száma az angyalról fog szólni. Magam is hosszú ideje dolgozom egy angyal szövegen ehhez a számhoz. János Jelenések könyvének angyalairól szeretnék írni. Az angyalok ott soha nem látott nagy sűrűségben, és nagy intenzitással szelik át, hasítják fel az eget. Sokáig bizonytalan voltam ebben a szövegben. Nem azért mert az angyalt nem

tudtam elképzelni. Azt kellett belátnom, hogy nem értem és nem érzem azt a közeget, azt a finom felületet, hátteret, teret, amin az angyal megjelenik, ami az angyal egyetlen lehetséges tere. „Ekkor láttam egy másik angyalt repülni az ég zenitjén” mondja János. Hol tűnik fel és hol tűnik el az angyal a végtelen égen? Most, hogy a kiállítás előtt újra és újra megnéztem Zoli képeit, rájöttem, miért ragadtak meg engem már korábban is ezek a felhők, ezek a felhő-képek. Miért is van itt többről szó, mint ami a légkör viszonyainak, konstellációjának pusztá rögzítése lenne. Ezek a tornyosuló, felnyíló, összehegesedő egek számomra az angyal lehetséges terei. Nem üres vagy lény nem lakta elnyúlásai a térnek, hanem potencialítások, mélységek és rétegek, amelyek között és mögött megképződik az a lokális, helyi intenzitás, amit R. M. Rilke –a többetek által ismert német nyelvű költő – az erősebb lét közegének nevez. Azt gondolom, hogy Csordás Zoli egei azt az éteri terhet teszik érzékelhetővé, mely valami láthatatlantól, ám mégis létezőtől nyeri el a terhet. Én úgy látom ezeket a képeket, hogy az egyikről éppen a kép pillanatában tűnt el az angyal a felhők festékrétegeiben (tehát mintegy lemaradtunk róla), a másikban pedig a lény megjelenése előtti pillanat intenzitása feszíti hátulról az eget (azaz korán pillantottunk fel az égre). Nem tudom, a festő talán még látta őket, vagy majd látja őket.

Véleményem szerint Csordás Zoli képei (más képei is) ebben az értelemben események, azaz egy esemény mint forma rögzül bennük. Ám az eseménynél talán jobb szó a történet, mert jobban kifejezi, hogy ami a képeken rögzül, az valami radikálisan önelvű. A rögzülés helyett pedig pontosabb a kibontakozás. Tehát amivel szemben állunk, az valójában egy történet kibontakozása, ahogy kibontakozik az égen a felhő. Nekem az itt látható képek szinte mindegyikén van egy jel – néha egy fénylő, távoli fehér pont, felhőnyom, néha egy heg, egy rés a felhők redőzetén – ahol felnyílnak, illetve megnyílnak Csordás Zoli képei. Ezek a helyek a történet köldökei, ahol mindjárt feltűnnek vagy éppen eltűntek az angyalok. A feltárlás, a lelepleződés, a megnyílás görögül apokalipszis, s János Apokalipszise / Jelenése a feltárló ég képeit mutatja be. Ezt azért hangsúlyozom, mert Zoli képeinek láthatatlan / potenciális lényei nem a szépség, a harmónia és a nyugalom angyalai. A képeinek tere, közege János angyalainak terét és közegét teremti meg. Az erős, a haragvó és ítéletvégrehajtó angyal hátterét és életerét. „Iszonyú minden angyal, s mennyire bámuljuk, mert megveti szenvtelenül, hogy összetiporjon.” – mondja az előbb már idézett Rilke. Az erő, mint dinamizmus jelenik meg a vásznon, olyan alkotói lendület, melynek a felhő, a formálódó, teremtésben levő táj kitűnő motivikus megjelenítője. Láttam, amikor a Zoli ezeket a képeket festette, és megdöbbenett, hogy milyen gyorsan, lendületesen és milyen pontosan készültek, teremtetek az egek, a vizek és a földek. És persze a rések és a hegek. Valószínűleg így őrizhető meg a vásznon az intenzitás, a szellem ereje és dinamizmusa. A színekbe költözött elsőprő erő, amely nem sarlóval, hanem ecsettel nyitja fel az eget. Néhány képen úgy érezni, ránk borul az ég, a magasság, valami mégis visszatartja ezt a rohamot, s megtartja fölöttünk az eget.

Életünk

A szalagképek már túl vannak ezen a ponton, mintha az ég romjait építenék újra, rendeznék egy erősebb, szisztematikus kötésbe. A felszabdalt majd újraillesztett szerkezet nyugtalanító, néha megütköztető kontúrjai, vibráló felületi érintkezései azonban a József Attilai tér égi vetületeként nem hagynak nyugtot. „Akár egy halom hasított fa / Hever egymáson a világ. / Szorítja, nyomja, összefogja / Egyik dolog a másikat, / S így mindegyik determinált.” - írja József Attila. A halom hasított fa a rombolás után új renddé lesz. A teremtés rendjéhez képest azonban az elme rendje konstruktív, belső idegenségekkel teli. A szalagképeken az ég széttört horizontja mögött és között már nincsenek angyalok. Ám mintha maga a struktúra, az egymásra dőlő szalagok angyali maradványok lennének. Egy-egy angyal feltárt, leleplezett csontjai. Szándékosan említettem az ég horizontjait, mert azt gondolom, hogy Csordás Zoli képein – ha lehet így mondani –, a horizont az ég felől épül. Az ég szab határt a földnek. A könnyebb közeg ad törvényt a nehezebb közegnek, a földnek. Tudjuk, hogy a horizont a szem és az elme konstrukciója, a föld soha nem ér fel az égig: föld és ég nem találkozik, csak a szemben. Zoli képei és horizontjai visszaadják nekünk ennek a tapasztalatnak a tényét. Nem a horizont tagolja lentre és fentre a képet, a látványt, a világot, hanem a fent és a lent létének természete és viszonya rajzolja ki, rajzol meg egy horizontot. Tehát a horizont nem ok, hanem következmény, nem létrehozó, hanem létrehozott. Ezért is mondtam az előbb, hogy Csordás Zoli képei önelvűek, és egy történés kibontakozásai. A kép megteremti a maga horizontját, a festő keze pedig engedelmeskedik a képnek. Ha több horizont képződik –amire látunk több példát is-, akkor szinte elveszve az ég és föld közöttben, mégis engedelmeskedik a kéz a szemnek. A horizont az ész képe és tette-, mégpedig az értelemadó észé. Összeköt, kapcsolatot teremt az elválasztottban, hiszen a föld nem ér fel az égig. A horizont mégis azt hangsúlyozza, hogy az ember számára elérhető az, vagy fordítva: az ember elérhető fentről. Zoli képein nincsen ember, mégis az emberről szólnak. Az ember feltételrendszeréről. Az ember helyéről. A hely itt természetesen nem pusztán táj, hanem közeg, teremtdő tér. Potencialitás.

Végezetül fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy olyan festéssel és olyan festővel állunk szembe, amely törekszik a szépre. Nézhető akar lenni. Színei, formái, mélységei által. Meg persze az angyalok és az ember által. Azonban Csordás Zoli képei esetében, harmadszor és utoljára idéznem kell Rilket: „A Szép csak a rettenetes kezdete.”

Komálovics Zoltán

Világot lát(t)unk

Az első út Meschedébe

1982. július elejét írták. A szocialista rendszer még létezett, de a kalicka oldala már szellősebb volt. Ezt a nyarat gyógykúrárn, az akkor még NSZK-beli (Német Szövetségi Köztársaság) Bad Reichenhallban a ferencés nővéreknél tölthettem. Korzenszky Richárd pannonthalmi igazgató úr ott hívott fel telefonon, virágnyelven arra kért, hogy vakációm végén utazzak Bécsbe és adott időben a Westbahnhofon találkozom véletlenszerűen diákjainkkal, és kísérjem őket Meschedébe, a

königs Münsteri bencés apátságba. Ismertem Bécset, fogalom volt Meschede, diákjainkat ismertem, de még több minden nem volt világos, ami aztán a néhány pályaudvaron eltöltött órában evidencia lett.

Richárd atya megegyezett Eberhard Borghoff meschedei tanár úrral, hogy diákjaink különböző indulással Magyarországról Bécsbe mennek, Nyiredy Maurus atya is odautazik, magam is odamegyek, összegyűjtjük a diákokat és a kísérő szülőket. Alkalmas volt a pályaudvar, hiszen ide futottak be Magyarországról a vonatok, bárhonnak is érkeztek. Eberhard tanár úr pedig két VW kisbusszal ugyancsak megérkezik értünk, és innen indulunk Meschedébe. Így szerveződött az első meschedei diáklátogatás eseménye.

A csoport július 7-én találkozott Bécsben, 19-én, hétfőn érkezett vissza Magyarországra. A megadott napon és órákban összeállt a pannonthalmi magyar csapat: megérkezett a két bencés és a diákok is. Közülük ketten szülőikkel együtt. Gyöngyössi Marci édesanyja, Ida, és Jockel főorvos úr fiával, Gáborral. Estére Niederaltaich bencés kolostorában szálltunk meg.

Másnap reggel indultunk tovább. Személyes öröm volt, hogy ezen a reggelen találkozhattam még utoljára Niederaltaich kiváló és nagyszerű idős apátjával, Emmanuel M. Heufelderrel.

Meschedében német bencéseink és tanárkollégáink tejben-vajban fűrésztöttek bennünket egy teljés hétig. Kirándultunk Kölnbe, a Hennessee hideg vizében lubickolhattunk, Eberhard saját családjához hívott meg bennünket vacsorára, megismertük az iskolai munkát, a hangos és hangulatos diákmisét, számos hasznos tapasztalatban volt részünk, amit a diákok is nagyon élveztek. Mindezen találkozásokról és tapasztalatokról gazdag képanyag is készült.

A visszaút megszervezése már az én feladatomból volt. A kisbuszok, Eberhard és egy másik kolléga természetesen elhoztak bennünket Bécsig. Két helyen, Münsterschwarzachban és Melkben szálltunk meg. Maurus atya Bad Reichenhallban maradt, mi Melkig majd a Bécsig, ismét a pályaudvarig utaztunk. Bécsben nagyon jó hangulatban váltunk el, és indultunk haza, mintha sohasem találkoztunk volna...

Várszegi Asztrik OSB

Eberhard Borghoff kitüntetése

A Magyar Köztársaság elnöke Eberhard Borghoff tanár úrnak, a Meschedei Bencés Gimnázium tanulmányi igazgatójának, a Meschede-Pannonhalma kapcsolat legfontosabb előmozdítójának a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését adományozta. Az átadásra május 6-án került sor. Eberhard tanár úrnak szívből gratulálunk!

Részlet Richárd atyának a kitüntetéskor mondott köszöntőjéből:

Pontosan harminc éve merült fel annak az ötlete, hogy egy magyar és egy német bencés gimnázium testvériskolai kapcsolatra lépjen. A bencés

Világot lát(t)unk

iskolák Maredsous-i világkongresszusán történt, amikor Winfried Kämpfer atya, a meschedei gimnázium tapasztalt és nagytekintélyű vezetője hozzám, a fiatal magyar pannonhalmi igazgatóhoz fordult, és megkérdezte: „Mit gondolsz, lehetséges lenne, hogy jobban megismerjük egymást? Nemcsak mi, bencések, hanem azok is, akik ránk vannak bízva? A diákjainkra gondolok.”

A vetés azóta szárba szökken, és az akkori célkitűzésünk már megvalósult. Célunk pedig az volt, hogy a két nemzetet kicsit közelebb hozzuk egymáshoz. Azt a két népet, amelyet annak idején még szögesdrót választott el egymástól, és amelyek egymástól teljesen eltérő politikai rendszerben éltek. Nemzetek egymásra találásának hívják ezt, és talán túlzásnak tűnik ilyen nagy szavakat használni, de valójában nem az. Diplomáciai kapcsolat létezik ugyanis az állami vezetők szintjén, de éppígy szükség van kapcsolatokra a legsőbb szinteken is. Jobban meg kell egymást ismernünk, megtapasztalni egymás kultúráját, tájait. Rendszeresen fel kell keresnünk egymást. Barátságokat kell teremtenünk.

Annak idején iskolaigazgató voltam Pannonhalmán. Kiutazni a káprázatos nyugatra különleges kiváltságnak tűnt. A kapcsolatfelvétel két síkon történt. Mi, a felelősök, rendszeresen találkoztunk. Másrészről beindult a diákcsoport-

tok rendszeres látogatása. A német iskola részéről az akkor árnyalatnyival fiatalabb, de már akkor is a maihoz hasonló lendületéről, nyitottságáról, szervezőkészségéről ismert Eberhard Borghoff tanár úr lett a kapcsolat gazdája.

Eltelt egy kis idő, mire rátaláltunk a közös nyelvre. Mi, magyarok, akkoriban még olyanok voltunk, mint a kalitkába zárt madár: a rácsok között szabadon szárnyalhattunk, de aztán mindenképp utunkat állták a határok. Persze elszigeteltségünk messze nem volt légmentes. Még mindig fülembre csengenek az egyik pannonhalmi diákszobába lépő német fiatal meglepett szavai: Hiszen ezek amerikai zenét hallgatnak!

A különbségek aztán évről-évre csökkentek. Ma már jogállamban élünk, demokratikus keretek között. Nagy öröm számomra, hogy a közjóért felelős vezetők között egyre több bencés öregdiákot látok. Kedves Eberhard, nagy öröm az is, hogy ma – magyar és német kollégák társaságában – a te „magyar fiad” ünneplő közösségével együtt köszönhetünk. A kitüntetést valóban megérdemelted!

„Áldjon és őrizzen meg téged az Úr! Ragyogtassa rád arcát az Úr és legyen hozzád jóságos! Fordítsa feléd arcát az Úr és adjon neked békét!”

Korzenszky Richárd OSB

Meschedei diákok látogatása

Amikor a meschedei diákok szabályos sorokban elkezdtek lefelé hömpölyögni a buszról, először meg sem bírtam szólalni. Illő lett volna oda menni a vendég-lányhoz, elkérni a holmiját, megkérdezni, hogy hogyan telt az út, és elmondani, hogy mi következik ezután, de az első pillanat után biztos voltam benne, hogy egy bátortalan „Hallo” kipróbálásán kívül minden más beszéd-kísérlet kudarcra van ítélve. A sokunknak jól ismert jelenet 2011. május elején játszódott le. Valóban jubiláns alkalom volt ez, hiszen az első ilyen találkozás épp harminc éve, 1981-ben történt.

Időközben erőt vettünk magunkon, és osztálytársainkat magunk előtt lökdösve, vagy éppen a bátrabbakat követve odaforakodtunk az érkezők közé, és a lányoktól átvállalt bőrdöngöllel együtt elkísértük őket az ebédlőbe. Az ebéd után rögtön elköszönhetett a szokásos ceremónia, a névsor felolvasása, majd a már felolvasottak elindulása hazafelé. Tulajdonképpen itt kezdődött a dolog legfélelmetesebb és ugyanakkor legszebb része – a német diákok vendégül látása otthon. Ilyenkor lehet a legegyszerűbben ismerkedni, gyakorolni a német vagy angol nyelvet, esetleg megmutatni valamit a hazánkból. A budapesti körséta mindig beválik, de sokaknak másutt is sikerült jó programot összehozni – látogatás a herendi porcelán-manufaktúrában, vagy csak egy finom magyaros ebéd – a dolog kulcsa tulajdonképpen csak a hozzáállásban van.

A vendégek érkezése mellett a másik rendszeresen végbemenő rítus a búcsúzkodás. Az ideit grillpartival tették emlékeztetéssé a tizenkettedikesek, nem remélt sikerrel (ki hitte volna, hogy valaha Pannonhalmán még sört fogok kapni a vacsora mellé). Persze az újdonsült német barátokat így sem szívesen engedjük el, de mindenképpen vigasztalt minket a tudat: jövőre újra találkozunk a meschedei diákokkal, sőt azután és azután is – úgy, ahogy mindeddig már harminc éve. Még sokszor ennyit!

Kovács Dávid 10.a

BDSZ-hírek

Megújulás

2011. május 28-a a megújulás ünnepe volt. Várszegi Asztrik főapát úr ünnepi szentbeszédében arra figyelmeztetett, hogy a világ megújítását önmagunk megújításával kell elkezdenünk. Akaratlanul is, de ezen üzenet szellemisége uralta a Bencés Diákszövetség tisztújító Küldöttgyűlését, amely nehéz, de nagyszerű feladat előtt állt.

„Ne hasonljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarat, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi tökéletes” mondja az Apostol a rómaiakhoz írt egyik levelében (Róm 12, 1). Buzdítása nekünk is szól, bármennyire teljesíthetetlen kívánságnak is tűnik. Szerény eszközeivel a Küldöttgyűlés megindult az önmagunkkal, nehézségeinkkel és hiányosságainkkal való szembenézés útján.

Cirill atya, rendi alelnökünk hívószavára és szellemi vezérletével a Bencés Diákszövetség szinte egy emberként sorakozott fel a megújítás nagyon is bencés szellemű zászlaja alatt. Az „ora et labora” egyszerű, de hatalmas erejű jelszava, amelynek különleges szerepét Boldog II. János Pál pápa is imájába foglalta pannonthalmi látogatásakor, és amely a középkor alkonyán az egész akkor ismert világ megújulásának eszközévé vált, most is praktikus cselekedeteink zsinórmértéke kell, hogy legyen.

A Küldöttgyűlés a BDSZ új elnökének dr. Kukorelli István diáktársunkat választotta meg. Bemutató beszédében a Tanár Úr felidézte Bibó István alakját és tízparancsolatának zárókövét: „A szabadságszerető ember bíz a közösség erejében, az emberek többségének tisztességében és abban, hogy ezt elegendő bátorsággal és igyekezettel érvényre is lehet juttatni. Ezért a maga példájával, minden rosszhiszeműség elleni együttes és eredményes fellépéssel és minden jóhiszeműség számára a bizalom előlegezésével erősíti maga körül a közösségben és a tisztességes szándék győzelemre lehetőségében való hitet.”

Az új alelnök Tombor András győri diáktársunk, sikeres üzletember, aki áldozatvállalásával már évek óta hozzájárult egyik legfontosabb rendezvényünk, a Bencés Jótékonyági Bál sikeréhez, és gyakorlatias, eredményorientált szemlélete nagy hasznára válhat közösségünknek.

A BDSZ e két vezető tisztségviselőjének eredményes munkavégzéséhez szükséges feltételek biztosítását főtítkárként magam vállaltam fel. Remélem, hogy sikerül egy olyan elnökségi közösséget, munkacsoportot szerveznem, amely a hatékony építkezés szolgálatába áll, és felvállalja egyesületünk társadalmi küldetését.

Az Elnökség új tagjai emellett Benkő Zoltán, a keszthelyi területi szervezet vezetője, aki egyenes szókimondásával többször átlendítette közös munkánkat a holtponton, Péter Tamás, aki a győri egyesületben már hosszú évek áldozatos munkájával bizonyította odaadását, valamint Szalay Kornél Géza, akinek friss lendületére nagy szükségünk lesz a jövőben.

Örömmel jelenthetem tehát, hogy a BDSZ elnöksége újra teljes, szervezetünk jogszerű és szilárd talapzaton áll.

A Küldöttgyűlésen sor került az Ellenőrző Bizottság újráválasztására is, hiszen e vonatkozásban a tagság teljes bizalmat szavazott a feladatot magas színvonalon ellátó eddigi testületnek: Horányi Mártonnak, Kapiller Péternek és Varga Istvánnak.

A Jelölő Bizottságban a régiek mellett a fiatalságot két egyetemi tagozatos titán, Alföldi András és Szabó Tibor Zsombor képviseli.

A küldöttgyűlés igen fontos eseménye volt a BDSZ 2010. évi beszámolójának és közhasznúsági jelentésének elfogadása. Az előző főtítkár, Bodnár Zoltán által korábban az Ellenőrző Bizottság számára megküldött igen pontos dokumentációnak és a korábbi alelnök, Németh Szilárd kompetens kérdéseinek, észrevételeinek köszönhetően mindenki számára megnyugtatóan fogadhattuk el a múlt évi működés e sarkalatos dokumentumait.

A BDSZ minden jelenlegi és jövőbeni tagjának tudnia kell, hogy a BDSZ megújíthatósága nem történhetett volna meg Komáromi Zsolt (Ph98) diáktársunk fáradhatatlan munkája nélkül. Nem múló hálánkat ezúton is szeretném kifejezni neki.

Hogy mi lesz a jövőben? A korábbi elnök, Bischof Péter diáktársunk igen magasra helyezte a mércét, amelynek meg kell felelnünk. A tagsághoz intézett beszédének megfelelően igyekszünk megtartani, ami jó, és javítani azon, ami javításra szorul.

Nincs más hátra tehát, mint imádkozni és dolgozni.

Diáktársi üdvözléttel.

PAX

Deli Gergely (Ph'98)

A BDSZ főtítkára

Fejlődési pályán

Hittanvizsga

A tizenkettedikes diákok utolsó néhány tanítási napja hagyományosan eseménydús és valamiképp a Pannonhalmán töltött évek keresztmetszetét adja. Szerenád formájában búcsúzás a tanároktól és a diáktársaktól, az Elemér atya tartotta rekollekció Isten előtti reflexióra és számadásra ad lehetőséget, az egy héten keresztül viselt öltöny pedig az iskola, a munka, az egymás és az önmagunk iránti tiszteletre emlékeztet, hogy aztán a sor a ballagás komoly és puritán ünnepével érjen véget. Az imént említettek sorába illeszkedik a hittanvizsga is, jóllehet ez az elem az elmúlt években egyre bizonytalanabbá vált. Szükség van-e egyáltalán a gimnáziumi évek legutolsó napján levizsgázni hittanból?

Pedig a hittanvizsga az „alapító időkbe” vezet vissza, a pannonhalmi gimnázium első évtizedeibe, az első diáknemzedékek évfárá napjaiba. Kezdetben minden tárgyból és minden év végén sor került egy záró vizsgára, amelyen az illető osztályt nem tanító szaktanár kikérdezte a diákságtól a tanév során elsajátított tananyagot. Az idő múlásával a tárgyak száma egyre csökkent, s végül az elmúlt évtizedekre egyedül a hittan maradt, amelyből már csak az érettségizők adtak számot. Idén az eredeti elképzelés újrafelfedezése új szövegekörnyezetet teremt a hittanvizsga számára.

Az idei érettségiző évfolyam két éven keresztül már a sokat emlegetett moduláris rendszerben tanulta a hittant, így az Albin és Konrád atya által feltett kérdések is ennek nyomvonalán haladtak. Nemes hallgatóság tisztelte meg a péntek délelőtti tartott két vizsgát: Titusz igazgató atya, bencések, hittantanárok és prefektusok egyaránt jelen voltak a hat illetve négy év legutolsó óráján.

A kérdések formájában tárgyalt témakörök Krisztus feltámadásától a II. Vatikáni zsinatig, a vallápszichológiától a szexualitika kérdéseig terjednek. Galilei-kérdéskör és Kulturkampf, pápai primátus és az Isten Országáról szóló példabeszédek, Avignoni fogság és Jézus perének jogi kérdései ugyanannak az egyetlen témának különböző aspektusait ragadják meg, s végső soron mindegyikük háttérében Isten és ember kapcsolata és annak távlatai húzódnak. Élmény volt rákérdezni a végzős diákok hitbéli tudására, és öröm volt hallani válaszaikat: felkészültek és okosak voltak. Persze Isten és ember kapcsolatának kérdésére nekik maguknak, egészen személyesen is választ kell találniuk. Ezzel bocsátjuk őket újtjukra.

Dejcsics Konrád OSB

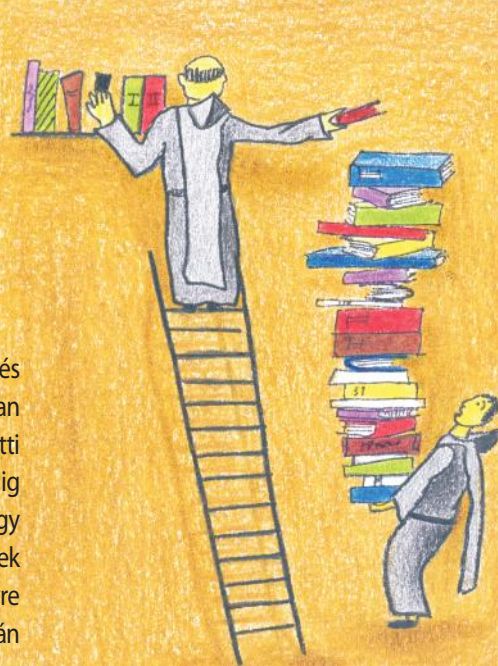
Jogszakkör Pannonhalmán

Idén nagy örömmel hallottam, hogy jogi szakkör is fog indulni Pannonhalmán. A jog átszövi szinte az egész életünket, sok ember számára mégis valami egészen távoli, szinte misztikus dolog, amelynek bonyolult szabályait kiismerni laikusok számára képtelenség. Engem, és talán másokat is az a lehetőség motivált, hogy betekinthessünk ezekbe a számunkra még távolinak tűnő berkekbe.

A foglalkozásokon Albin atya vezetésével különböző jogeseteket beszélünk át egy előre összeállított vázlat segítségével, amely tartalmazza magát az esetet, a kapcsolódó jogszabályi háttérrel, az alapvető fogalmakat és a felmerülő kérdéseket. A különböző esetek bepillantást nyújtanak a jogtörténet és a különböző jogágak aktuális fordulataiba. Szeptemberben az 1801. évi Marbury vs. Madison ügynél kezdtük, az alkotmánybíráskodás kezdeteinél, hogy aztán átlássuk a 98%-os végkielégítés esetét. Vizsgáltuk Koszovó függetlenségét, a Szent Korona elméleteket, és működésében láthattuk az Európai Unió intézményeit. Innét egyenes út vezetett a hatályos magyar versenyjogi.

A szakkör célja talán leginkább az, hogy közelebb hozza hozzánk a jogot, és észrevegyük az Albin atya által is oly szépnek talált részeit. Segíthet eldönteni, hogy hosszú távon érdekli-e az embert a jogi pálya. De nyitott azok számára is, akik csak kedvtelésből ismerkednének a joggal, vagy akiknek mindez egy kis plusz készület a történelem érettségire.

Horváth Áron 12.b

Rendes prefektusok

Interjú Elréd atyával

Elréd atya, te is pannonthalmi diák voltál. Melyek meghatározó élményeid?

Veszprémben jártam általános iskolába, az osztályfőnöknőm jóindulattal igyekezett titkolni, hogy a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumba jelentkezem. Az igazgató egyszer arról kérdezett, hogy nem akarok-e máshová jelentkezni. Ő is jóindulatú volt, a kötelességét teljesítette.

Pannonhalmán élveztem a belső szabadságra nevelést, a kötöttségek többségét is el tudtam fogadni. Ambrus atya lett az osztályfőnököm, elfogadta kissé visszahúzódo alkatom. Matematikát és fizikát sokat kellett tanulnom. Érettségi előtt azért kissé féltem Ambrus atyától, mert a matematika-fizika szakpár választására akart rábeszélni.

Futball, kosárlabda, pingpong, bakonyi kirándulások, sakk jelentették a szabad órákat. Nem volt ilyen színes kínálatú, mint most a gimnázium. Tudtuk mindnyájan, hogy a felvételin nagyon jó eredményt kell produkálnunk. A társadalmi szabadság korlátait több szempontból is éreztük. Egyszer például a turisztikai iroda – állami hatóság által kinevezett – igazgatója az egyik idegenvezető osztálytársamat figyelmeztette, hogy nem szabad letérdelnie a templomban, ne csináljon vallási propagandát. Három igazgatóm is volt: Zénó, Gáspár, és Richárd atya. Mindhárom meghatározó személyiség volt a diákság és a tanárok számára. Judit tanárnővel együtt kezdtük a gimnáziumot, csak ő a katedra másik oldalán állt. A fiatal Asztrik atya is sok szálon kapcsolódott az osztályhoz. Kezdetben a földrajz és a biológia érdekelt; az általános iskola és Otmár atya erős személyisége is belejátszott ebbe. Sok probléma volt az osztályunkkal. Tanáraink idegeit megviseltük. Így elég ritkán van olyan érzésem, hogy bezzeg a régi időkben...

Szép és néha egyszerre fájdalmas élmény is osztálytársaim gyerekeit látni az iskolában. Nem volt könnyű például egy hányatott sorsú osztálytársam gyerekét látnom az első padban. Ambrus atyával együtt temettük apját. A temetés után Ambrus atya és az itt végzett nagypapa próbálta rábeszélni az édesanyát, hogy egyetlen gyerkét adja Pannonhalmára. Tudtam, hogy meggyengült egészségű apjának ez volt a vágya. Meglepett, hogy az édesanya el mert válni egyetlen gyermekétől. Az első félévben mindketten sokat sírtak. Aztán a gyerek nagyon jól érezte magát és férfivá érett. Egy másik osztálytársam az érettségi után egy évvel távozott el. Mikor unokaöccseit láttam, látom, nehéz nem rá gondolni.

Ezen a héten itt járt öt osztálytársam, elmentünk a májusi litániára, felelevenítettük gyermekkorunk orgonavirág illatot árasztó májusait. Minden évben nosztalgikusan szép élmény a gyermek-felnőtt lét tavaszi óráinak átélése.

Hogyan született meg benned a döntés: szerzetes és magyar-latín szakos leszlel?

Éreztem a hívást, de nem tudhattam, hogy valóban az Isten hív vagy csak ezt gondolom. Imádkoztam, gondolkodtam. Az is kérdés volt bennem: vajon egyházmegyes papi vagy szerzetesi hivatásom van. Alkatom miatt inkább a bencés hivatás vonzott. Nagybátyám példája, aki piarista tanár, illetve nagyapám egyik, általam már nem ismert testvére, a ciszterci Elréd bácsi családban élő emléke is közre játszhatott a döntésemben. Sokszor felmerült a döntés kérdése, újra és újra válaszolnom kell magamnak arra a kérdésre, hogy „miért jöttél”?

A gimnázium harmadik és negyedik osztályában kezdtem érdeklődni a magyar irodalom és a latin nyelv után, amelyet délutáni különórában tanultam. A noviciátus végén ezt a szakpárt kértem. Dávid és Miksa atya készítette fel a felvételi vizsgára. Érdeklődésem és lelki alkatom egyaránt szerepet játszott választásomban.

A tanítás mellett számos módon részt veszel az iskola életében. Különböző iskolai ünnepeket szervezel, esti imát tartasz, szakköröket vezetsz, irányítod a meschedei testvériskola-kapcsolatot. Hogyan éled meg ezeket a feladatokat?

1989-től szerveztem a karácsonyi, az október 23-i és a március 15-i ünnepségeket. Ambrus atya bizalmának köszönhetem ezt a lehetőséget. A Flóris és Richárd atyák által szervezett műsorok emléke élt bennem. Nagy kérdés volt, hogyan tudom a műsort megszervezni, vajon a diákok partnerek lesznek-e? Közelről láthattam a fellépést vállalók izgalmát, tehetségét, a zenészek komoly hozzáállását, a versmondók és a színjátszók kitartását. Az ünnepélyek formálják az ifjúság és a tanárok lelkiségét. Ha fel tudjuk emelni szíveinket, közelebb kerülünk az isteni szépséghez. Akik szerepeltek az általam tanított osztályokban, azokat a próbák és előadások élménye közelebb hozta egymáshoz. Már Tamás igazgató atyának jeleztem, hogy fiatalabbakat is be

Rendes prefektusok

kellene vonni. Örülök, hogy húsz év után az októberi és márciusi műsorokat már fiatal prefektusok szervezik. Köszönettel tartozom Kertes Anna tanárnőnek a zenei rész összeállításáért.

Mikor kezdő prefektusként felvételiztettem az akkori sakkteremben, Tímár Áron nevű diák a beszélgetés után kérte, hogy játsszunk egy partit. Ebből indult ki, hogy diákkorom élménye újra felelevenedett bennem, és alapítottunk egy sakk-szakkört. Rangos versenyeken is jól szerepelt ez a csapat.

Az idén szép élmény volt az esti imákon látni Hubert testvér diákjait, akiket latinra tanítottam. Ugyan a latin órán bizony időnként nehéz volt munkára készíteni őket, de este jó volt, hogy az imádság után évdőve eleveníthettük fel a délelőtti küzdelmeink közös emlékeit.

Egész váratlanul bíztak meg, hogy kísérjem a melki és egy olasz testvériskolához a csoportot. A csoportok magyarországi fogadásának megszervezése volt valóban megterhelő az egyéb munkák mellett. Ugyanilyen váratlanul ért, hogy kísérjek egy csoportot Meschedébe. Nagyon nehéz volt, mert semmit sem tudtam a körülményekről, és azért vannak nálam kommunikatívabb emberek is. Később aztán rám maradt a szervezés. Sok szép élmény fűződik a meschedei kiránduláshoz. Mikor ők jönnek, az bizony sok munkát jelent nekem. Idén Esztergomban a bazilikát és a várat néztük meg, majd a csodálatos boltozatú Prímás Pincében egyszer csak eloltották a villanyt, tortát hoztak be tűzijátékkal és 30-as marcipánszám tűnt elő a sötétből. Eberhard tanár úr megkérdezte: születésnap van? Igen, feleltem, 30 éve született a testvériskolai kapcsolat. Hálásan köszönöm az igazgatók, a tanártársak támogatását. Idén külön köszönöm a konyha vezetőinek és a végzős diákoknak a sok segítséget a záró esti grillparti megszervezésében. Természetesen mindig vannak problémák is, de ha csak a tökéletest, az eszményit várjuk vagy üldözzük, akkor minden elszáll kezünk közül, mint színes lepke a zöld levélről.

Miben látod a latintanítás mai szerepét?

Az európai kultúrtörténettel és az ókori, középkori vagy újkori latin szöveggel való találkozás emberi tartást ad. Nagyon tanulságos az ókori műveltség és az evangélium ellentétes, küzdelmes egységét fölismerni. A rómaiak többsége hitt az istenekben és európai kultúrát teremtett. Ennek szép emlékét láthattuk a 9.b osztálykirándulásán, a Veszprémhez közel fekvő Balácapusztán, ahol a legnagyobb feltárt római villa romjai láthatók Magyarországon. Sok hálaadó feliratot olvashattunk el istenszobrok, emlékoszlopok alatt. A latin valójában elköteleződésre tanít.

Diákeveidtól kezdve végig követted az iskola elmúlt több mint harminc évét. Mi az, ami szerinted a változások ellenére ugyanaz maradt Pannonhalmán?

Szent Benedek Regulája így kezdődik: „Hallgasd meg, ó fiam, a Mester parancsait”. Jézus a Mester. A bencések többsége belülről irányított, nyitott szívű ifjúságot szeretett volna nevelni régen és ma is. Korábban sem szerette a kamaszodó ifjúság a „tutit” megmondó tanárokat, most még kevésbé fogadja el. Arra neveljük őket, hogy az út bennetek van, azon kell járnotok. A tanárok és diáktársak útjelzők, akikre érdemes figyelni, de mindenkinek magának kell felelősen döntenie, hogy merre halad. A helyes döntés növeli belső szabadságunkat, a rossz döntés pedig csökkenti. A kanyarok hozzá tartoznak az úthoz, tovább kell haladni és tanulni a tapasztalatokból. A férfivá nevelődéshez egyaránt szükséges az irgalom és az erős akarat megtapasztalása.

az interjút készítette: Juhász-Laczk Albin OSB

Civilizált prefektusok

Sokak számára idegenül csenghet a civil prefektusság "intézménye", hiszen egy évtizede sincs annak, hogy a bencések mellett megjelentek a civil nevelőtanárok. Rovatunk olyan embereket mutat be, akik világiként vállalkoztak a teljes embert kívánó nevelői munkára. A prefektusi kar egyik legrégebben szolgáló civil tanárával, Török Loránddal (alias Bácsi) Henrik atya készített interjút.

1989-ben költöztetek Magyarországra. Hogyan éltétek meg az otthont jelentő haza: Erdély elhagyását, és az új hazára, új otthonra találás időszakát?

Az elhatározásig volt nehéz. A végleges döntés után már az a mondas volt bennünk: „guggolva is kibírjuk”. Úgy éreztük, hogy a gyerekeink és a saját jövőnk érdekében meg kell tenni ezt az igen nehéz lépést.

Miután a hivatalos procedura elindult, nehéz időszakot éltünk át. Egy sok megaláztatással járó gépezet indult be: feleségemet és jómagamat, mint politikailag megbízhatatlan személyeket elbocsátottak munkahelyünkről. Gyerekeink nem folytathatták tanulmányaikat - koholt vádak alapján.

Nekem mindenképpen munkát kellett vállalnom, máskülönben a Duna-deltára vittek volna kényszermunkára. Örültem, hogy találtam állást egy bútorkészítést gyártó kis műhelyben, ahol azonban megalázó módon bántak velem és a hasonló helyzetben lévő rajztanár társammal. Egyhavi fizetésem egy kiló kávé ára volt. Ezt rendszerint át kellett adni munkáltatóimnak, hogy foglalkoztatásom biztosítva legyen. Áttelepülésünk után, mielőtt a Bercsényi Gimnáziumban állást találtam, alkalmi munkákat vállaltam (hídmosás, csatornatisztítás, hűtőházi munka).

Pannonhalmára 1990 augusztusában költöztünk, Ambrus atya igazgatósága idején. Czapáry Bandi bácsi javasolta a Bencés Gimnáziumot (a rendszerváltás előtt ő volt a Pannonhalmi Bencés Gimnázium matematika-fizika szakfelügyelője). Az első perctől úgy éreztem, hogy otthonra találtunk.

Tudvalevő, hogy a versenyszinten folytatott sport szerves része volt az életednek. Honnan ez az elköteleződés?

A gyerekkori játékaink jellege rengeteg mozgást (futás, dobás, ugrás) igényelt, nem voltak helyhez kötöttek, és mind szabadterén zajlottak. Egy 30 cm-es hagymás-zsíros „deszkával” (egy szelet kenyér), kilométereket futottunk „csendőrként” vagy „tolvajként”. A bújócska, az egykori karácsonyfákból készített kardokkal vívott csaták, a négy csapágycerkesz szekerek versenyei mind kitartó atlétikus teljesítményt követeltek. A Marosvásárhelyi Pionír Ház sportszakkörének tanára felfigyelt adottságaimra és javaslatára sikeres felvételt nyertem a Bolyai Farkas líceum sporttagozatára. A heti öt óra testnevelés és a mindennapi edzések következménye lett a sok atlétikai számban elért jó teljesítmény (rövid távfutás, gátfutás, magasugrás, gerelyhajítás, súlylökés). Ezek az eredmények, valamint a teljesítménysport folytatásának reménye vezetett egyenes úton a Bukaresti Testnevelési Egyetemre.

Ami a versenyzést illeti, általános iskolásként majdnem minden atlétikai számban indultam. A gimnázium első osztályaiban legjobb eredményt a gátfutásban értem el (országos bajnoki cím, országos rekord, amely ezután közel 30 évig megmaradt). Egy sibaeset miatt a gátfutást abba kellett hagynom. Magasugrással folytattam az atlétizálást. 11-12. osztályban 205 cm-t 3 versenyen ugrottam meg, de sajnos az olimpiai szint 206 cm volt. Első éves egyetemistaként ezt sikerült megugranom és ezzel megszereztem a „Sportmester” címet, amely nagyon sok előnyt biztosított az akkori életemben. Másodévesen technikát változtattam (áttértem a Fosbury Flop technikára) és ezzel 212 cm, majd 216 cm-t teljesítettem Szófiában, ahol az akkori Európa Bajnokot is sikerült legyőznöm. Versenyen kívüli 4. ugrással az egyéni rekordomat 220 cm-re javítottam. Közben súlyt löktem (Maros megyei bajnok), gerelyt hajítottam (országos 3. helyezés).

Kiemelt szerepe van az életedben a testkultúrának: a sport szeretetének, a mozgás örömeinek, az egészséges életmódnak. Hogyan és mit tudsz ebből átadni a testnevelés órákon?

Ezek a kérdések különösen fontosak Pannonhalmán, ahol diákjaink nemcsak tanulnak, hanem szabadidejüket is töltik. A délelőtti testnevelés órák természetes folytatása a délutáni sportolás – edzések és egyéb szabadidős tevékenységek formájában. Arra törekszem, hogy mindenki a saját képességeinek megfelelően vegyen részt ezeken a tevékenységeken. Lehetőséget szeretnék adni kimagasló tehetségű sportolóinknak, hogy országos versenyeken is bizonyíthassanak, a többiekkel szeretném megértetni és elfogadtatni a mozgás fontosságát. A hangsúly az aktív, kitartó és tudatos részvételen van. Számomra az lenne a legnagyobb siker és elégtétel, ha úgy tudnám mindezt közvetíteni diákjaimnak, hogy a testmozgás

beépüljön a mindennapjaikba és ezt tovább adják a következő generációknak.

Pár éve prefektusként is dolgozol. Mi jelenti számodra a legnagyobb kihívást, amikor prefektusként vagy jelen a kollégiumban?

Egy szép napon úgy határoztam, hogy szerencsét próbálok és megnézem, milyen is a prefektusi élet. Végignéztem a kínálatot és úgy döntöttem, hogy az akkori, mindenki által kedvelt és dicsért VIII. osztályt választom. Na, ez vicc - de nem székel. A viccet félretéve állíthatom, hogy jól döntöttem, amikor elfogadtam a felkérést.

Jelen pillanatban a legnagyobb kihívás az osztály egységének megtartása, a „kibukások” elkerülése, a fegyelmi problémák kezelése. Hosszabb távon szeretném, ha az osztály diákjai toleráns, felelősséget vállaló, tisztességes, egyértelmű, hiteles fiatalemberekké válnának.

Úgy hiszem, nincs olyan ember Pannonhalmán, aki ne kóstolta, de legalábbis ne hallott volna Bácsi halas szendvicséről. Különleges kapcsolat fűz a vízhez, s általa a horgászathoz. Megnyugtat?

A vízparton töltött percek mindig képesek új energiákkal feltölteni, ami által könnyebbé válik a hétköznapi bajainak elviselése. A Maros mentén születtem. Tíz évesen a Maros partjára költöztünk, így a folyó része lett mindennapjainak. Kezdetben csak rákásztunk (többször a vasárnapi ebédhez elegendő mennyiséget fogtunk), majd később kezdtem el halászni. A paduc és a szellő lett a leggyakoribb zsákmány. Édesanyám sokféleképpen tudta elkészíteni az amúgy szálkás, de ízletes marosi halakat.

Áttelepülésünk után jött a Mosoni Duna, a Duna, a Rába, a Rábca és immár 18. éve a Balaton. Aki egyszer a hajnalt a víz partján éli meg, sőt még horgászbot is van a kezében, az felejthetetlen élményekkel lesz gazdagabb. Csodálatos, lenyűgöző az élet beindulása a hajnali órákban. Mindenki reggelizni szeretne: rókák, vízi patkányok, kacsák, szárcsák, gémekek, hattyúk, nádi rigók, siklók, kárókatonák. Eközben zajlik az élet a parton is: fejlámpás horgászok készítik elő felszereléseiket-a mindenkori „nagy fogás” reményében. Mindenkinek, aki megnyugvásra, kikapcsolódásra vágyik, csak javasolni tudom a horgászatot.

A székel viccek sajátos módon ragadják meg a székel emberek szükségességében megjelenő igazságlátását, realitásérzékét, s természetesen humorérzékét. Tényleg ilyenek a székel?

Vannak, akik a székelket csak a székel viccek alapján ismerik. Nekem megadatott az a szerencsés helyzet, hogy az egyetemi csoportunkban két székel fiú is élt velünk. Néhányunkat meghívtak szülőfalujukba, Imecsfalvára, ahol rengeteget szórakoztunk a székel tempón, mentalitáson, humoron. Az ott tapasztalt élethelyzetek már önmagukban is felérnek a legjobb viccekkel. Két székel koma képes egy órán át elbeszélgetni 3-4 szótagot kimondva 10-15 percenként. Nem minden vicc születik székelről, de ha rájuk illik, elindulnak világkörüli útjukra. Például: a negyven éve börtönben raboskodó székel rájön, hogy nem ő van bezárva, hanem az ajtó.

Szokott lenni honvágad?

A honvág erős érzélem, egyre erősebben jelentkezik. De tudatában vagyok annak, hogy az a fajta honvág, ami bennem él, az otthoniakban is megjelenik. Ők sem találják már azt a várost, azt az utcát, azt a szűkebb életteret, azt a hangulatot, amit fiatalon láttak. Számukra is megváltozott minden.

Mivel itt van a családom, munkám, életem, ez lett az otthonom. Valahányszor haza megyek - ezt szerencsére évente többször is megtehetem - mindig haza jövök vissza.

Akikre büszkék vagyunk

Gimnáziumunk számos tehetséges, szorgalmas diákkal büszkélkedhet, akik iskolánk hírnevét különféle versenyeken öregbítik. A 2010/2011-es tanév Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyein és TUDOK Konferenciáin legeredményesebben szereplő tanulóinkat kértük fel, hogy meséljenek magukról.

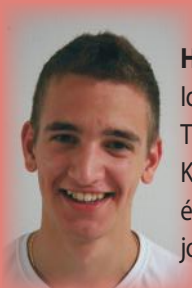

Verdes Tamás 12.A, TUDOK Konferencia: Első díj. Olasz OKTV: 22. helyezett

A 2011-ben Békéscsabán megrendezett TUDOK Konferencia döntőjében szociológia szekcióba A *Da Vinci-kód, mint a modern társadalmi igény dekódolása* címmel tartottam előadást. A téma feldolgozása érdekes volt számomra, de tanulmányaimat más területen szeretném folytatni. Jelentkezésemet beadtam pszichológiára, jogra és a turizmus-vendéglátás szakra.

Korpics Dániel 11.B, Biológia OKTV: 2.helyezett

A biológia mindig is érdekelt, a kémiával együtt. Szerencsém is van, mert ezek szinte maguktól belemásznak a fejembe, s nem szükséges óráig tanulnom őket. Jellemző viszont rám az is, hogy a verseny végén döbbsentem rá, a beadás pillanatában: az utolsó oldalt nem vettem észre.

Horváth Áron 12.B, TUDOK Konferencia: Nagydíj, Filozófia OKTV: 15. helyezett

Idén TUDOK nagydíjas lettem történelem kategóriában, és a filozófia OKTV-én pedig 15. helyezést értem el. A TUDOK-ra készített prezentációm alapját a tavalyi történelem OKTV dolgozatomhoz készített kutatás adata. Kutatásom témája Stefánia belga királyi hercegnő élete és munkássága volt. A filozófia OKTV-re pusztán érdeklődésem és kíváncsiságom miatt jelentkeztem, és izgalmas élménynek bizonyult. Tanulmányaimat az ELTE jogi karán kívánom folytatni.

Szegedi Domonkos 12.B, Biológia, Latin és Filozófia OKTV: mindhárom tárgy döntőse

Szegedi Domonkosnak hívnak, végzős vagyok Pannonhalmán. Idén is több OKTV-tárgyból indultam, ez alkalommal talán nem is annyira a helyezésért (habár az is szándékom volt), hanem azért, amiért tizenegyedikben megszerettem ezt a versenyt. Az OKTV-n szinte az összes tárgyból több óra áll rendelkezésre lefordítani egy szöveget, kiszámolni valamit, megírni egy fogalmazást, válaszolni 100 biológiai kérdésre. Fizikából, a kedvenc tárgyból, amivel továbbtanulni is fogok, például 5 óra is verseny. Ami ebben nekem tetszik, az a küzdelem. Több órán keresztül magamra vagyok utalva, hogy egy problémát megoldjak, ha kapásból nem is tudom a megoldást, esetenként a versenyidő végére sem, de küzdök az utolsó percig, és a versenyről, ha eredménytelenül is, de büszkén távozhatok (hát még, ha helyezést is elér az ember). Úgy érzem hasznos tapasztalat az élethez egy ilyen megmérettetés, még ha csak rövidtávra is gondolok (az érettségi is hasonló). Ezúton szeretném megköszönni a felkészítést Kyra tanárnőnek, Antal atyának, Rékási tanár úrnak, Ambrus atyának és Konrád atyának!

Kaposi Ágoston 11.A, Informatika és Matematika OKTV: mindkét tárgy döntőse

Érdeklődési körömbé tartoznak a matematika, a fizika és az informatika tantárgyak. Tanulmányaimat felsőfokon villamos- vagy közlekedésmérnökként, esetleg fizikusként kívánom folytatni.

Tóth Tamás 11.A, Filozófia OKTV: 2. helyezett

A gimnázium egyik legkiválóbb osztályába járok. Immár ötödik éve vagyunk együtt. Idén már gimnáziumi pályafutásunk csúcspontjához értünk: a tetőtérbe költözhettünk. Mindig is a jó tanulók közé tartoztam. Kezdetől vonzanak a humán tudományok, így a filozófia is. Tanulmányaimat valamelyik jogi egyetemen szeretném folytatni.

Szabó Máté 10.A, Latin OKTV: 6. helyezett

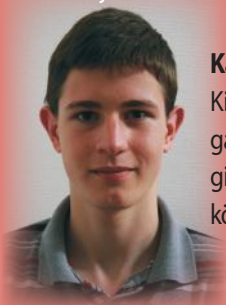
A 7-8. osztálybeli latinórákon szerettem meg ezt a nyelvet, és az utóbbi két évi, kis létszámú csoportnak köszönhetően, illetve a magas óraszám miatt vált lehetővé, hogy 10. évfolyamos diákként is indulhassak az OKTV-n. Bár sokan azt hiszik, hogy a latin mint holt nyelv önmagában kevésbé használható nyelvismeret, mégis sokat segít egyéb idegen nyelvek tanulásában, ráadásul érdekes kulturális színt is nyújt még egy mérnöknek készülő diák számára is.

Pallagi Péter 12.B, Történelem OKTV: 16. helyezett

Süllyesápról érkeztem. Az idén sikeresen bejutottam a történelem OKTV döntőjébe, ahova egy meghatározott témakör alapján kellett pályamunkát készíteni. Dénesi Tamás tanár úr és a pannonhalmi levéltár anyagának segítségével dolgozatomat *Borkereskedelem Szentmártonban a 18. században* címmel írtam. A történelem mindig is érdekelt, ezért adtam be jelentkezésemet az ELTE BTK történelem szakára, ahol minor szakként az angolt is fel szeretném majd venni.

Kakasi Dávid 11.A, Földrajz OKTV: 6. helyezett

Kisgyerekkorom óta érdekelt a térképészet és a meteorológia, később pedig kíváncsi lettem gazdasági kérdésekkel kapcsolatban is. Ezért indultam a földrajz OKTV-n. Ha befejezem gimnáziumi éveimet, terveim szerint a BME fizika szakán fogok továbbtanulni, tehát közel sem kizárt, hogy később is szükség lesz földrajztudásomra.

Biriszló Bence 12.B, Latin OKTV: 21. helyezett

Budapesten, a XVIII. kerületben, Pestszentlőrincen lakom. A latin nyelvet Pannonhalmán kezdtem tanulni, de a második évtől szerettem meg igazán. A tavalyi évben is sikerült az OKTV döntőjébe jutnom, idén pedig még a tavalyinál is jobb helyezést sikerült elérnem. Felsőoktatási jelentkezésemet az ELTE BTK történelem szakára adtam be, ahol a történelem mellett a latin nyelv tanulását is folytatni szeretném.

Köszöntő**Szennay András főapát úr 90 éves**

Az ünnepi alkalomra András főapát úr adventi és nagyböjti elmélkedéseiből kötet jelent meg a Tihanyi Apátság gondozásában "Kiáltás a mélyből" címmel.

Amikor a halál angyalai kiszórták szellemünk teréből mindazt a hitvány szemetet, amit történelmünknek nevezünk, amikor eszményeink csillagzata, amellyel nagyratörően kitapétáztuk létezésünk égboltját, már elizzott és kihunyt, amikor Jézus, az Áldott arca is elötűnik és ránk tekint, amikor a halálos alkonyatban mint az eljövendő hajnalt tapasztaljuk meg őt, amikor megvalljuk ugyan, hogy nyolcvan év hosszú idő, akkor az is eléink tárul, hogy a számunkra kimért életidő az a röpké pillanat, amelyben létrejön, aminek meg kell valósulnia. (Karl Rahner)

Szívből gratulálunk András főapát úrnak, köszönjük tizenhét évnyi főapáti szolgálatát, és Isten áldását kérjük életére!

Hic fuit

Aki kérdez... Kemény Gábor (Ph '98)

Kedves Gergő! Ha megnézem azt a fotót, amelyik az osztályunkról 1994-ben, közvetlenül a Pannonhalmára érkezésünk után készült, egy szigorúan és elszántan az objektívbe néző fiút látok, egy fegyelmezett, a szabályokhoz és előírásokhoz ragaszkodó fiút, akivel nekem, a korlátokat soha át nem lépő 14 évesnek könnyű volt barátságot kötnöm. Életünk futása hamarosan kétfelé ágazott: én megmaradva a korlátok között hoztam az elvárt eredményt, te pedig az ismeretlen vándorává lettél, a meglepő és nem várt fordulatok emberévé. Dob, pszichológia, versek, aztán Schaeftlarn, egyetemi szakkollégiumok sora Budapesten, Koppenhága, Hamburg, Pisa, Párizs, New York, Junior Prima díj. Honnan vetted a bátorságot ahhoz, hogy átlépj korábbi kötöttségeiden, és elmerészkedj a határokig – mind a külső, mind a belső, lelki utadon? És milyen szerepet játszott ebben Pannonhalma?

A gimnázium óta próbálom magam tudatosan „szimmetrikus” emberré formálni, ehhez pedig szükséges volt minden irányban elmennem a személyiségem határaihoz. Mindeközben azt tapasztaltam meg, hogy a határelmény roppant ambivalens érzület: mézédés keserűség. A külföldi utak persze csábítóak, nekem mégis azért voltak igen fontosak, mert minden egyes alkalom újrakezdést tett lehetővé. Ugyanakkor ez a sok fizikai eltávolodás már a gyengeség jele. Nevelőapám nem nagyon volt külföldön egész életében, mégis jóval élesebben látja a világ folyamatait, mint én. Nekem ilyen külső segítségre van szükségem a belső úton történő előrehaladáshoz. És persze mindennek Pannonhalma az origója, a hegy, amely körül egész életemben körözkök. Ez teljesen egyértelmű, Te is ott köröszöl, és Kozsó is. Hic sumus. Aki nem ott köröz, annak hiába van zöld érettségi bizonyítványa. Már korábban is, búcsúzó ballagási beszédemben is igyekeztem megfejteni Pannonhalma titkát. Akkor arra jutottam, hogy Pannonhalma legnagyobb ajándéka az volt, hogy megtanított bennünket veszteni és lemondani. Ezt nyilván akkor inkább polgárpukkasztásnak szántam, de azt hiszem a lényeg benne volt. Ma talán inkább így fogalmaznék: Pannonhalma megtanított bennünket az alázatra.

Hogyan változott a viszonyod a hithez? A „rég” Gergő hite közel volt az én hagyományos hitemhez. Az „új”, a peregrinus Gergőé külső megnyilatkozásaiban sajátosan alakult: szavakban néha szinte elutasítás, tettekben pedig a legmagasabb fokú helytállás – olyan helyzetekben, amikor a „józan keresztények” már nem tettek volna semmit.

A kényszerűség engem is, mint minden normális kamaszt nyilván inkább eltávolítottak a hittől, mintsem közelebb vittek volna hozzá. Ma sem vagyok az a vasárnapi misére járás típus. Azonban a hit nagyon fontos, központi szerepet játszik az életemben. Mindennap imádkozom esténként, és reggelként, mikor megmosom az arcom, a napomat neki ajánlom fel. Ha egyetlen értékes dolgot meg tudtam tenni, már nem volt haszontalan az a nap. Igyekszem nem kérni semmit, inkább elfogadni azt, ami érkezik, annál jobbat úgysem találhatok ki.

A szavakkal történő elutasítás, amire utalsz, számomra egyfajta avantgárd aktus. A meghökkentés mérőónjának leeresztése a felszínes társadalmi klisék alatt rejtőző mélységekbe. Ez volt az értelme annak a performansznak is, amit királyválasztáskor csináltunk. Emlékszel még? Te gatyá nélkül, Kozsó félmeztelenül csárdást járt a színpadon, miközben Rudi Zoli és Butenkov Laci borotválkozott, én meg Nietzsche elhagyott papucsáról értekeztem, remélve, hogy minél többen szavaznak majd az Apa Pártra. Az a jó az ilyesmiben, hogy képes lehet arra, hogy egy másfajta létezésre irányítsa a figyelmünket, ami pedig az önreflexió elengedhetetlen feltétele. Ha nem verbalizálnánk bűnös vágyainkat, saját magunkat csapnánk be, ez pedig az egyik legsúlyosabb hiba, amit elkövethetünk. Az önámítás a tökéletesedés legfurfangosabb kerékkötője.

Nyilván a legnehezebb itt a határok megtalálása. Raszkolnyikovi érvekkel nem szabad kibújnunk az alól, hogy vallásunk törvényei éppúgy köteleznek bennünket, mint bárki másét. Sőt, minket, a világban tudatosan élni kívánókat még jobban köteleznek.

Egész életedet úgy látom, mint Jákobét, aki megharcolt Isten angyalával. Aki nem adta át magát csak úgy, hanem a saját akarata szerint vitte a dolgait – mindig Istennel, de gyakran birokra is kelve vele. Mit gondolsz, megállja a helyét ez a hasonlat?

Csak akkor fogadom el a hasonlatot, ha közben feltesszük, hogy nekünk, embereknek mindannyiunknak kis Jákobnak kellene lennünk. Önmagunk legyőzése révén juthatunk el Istenhez, annak biztos és alázatos tudatában, hogy soha nem ismerhetjük meg igazán. Jákob harcában nekem nem is maga a harc az igazán fontos, hanem Jákob makacs ragaszkodása az áldáshoz. Kegyelem nélkül minden küzdelem hiábavaló. Nyitottnak kell lennünk a kegyelem befogadására. A mindennapokban ez azt jelenti, hogy az emberi élet legmélyebb misztériuma felé kell nyitottnak lennünk, azaz mindennap készen kell állnunk a halálra. Ez

Aki válaszol... Deli Gergely (Ph '98)

nagyon egyszerű és világos dolog. A legkisebb cselekedeteinket meghatározó alapvető törvény: megmondja, miért tartunk rendet a szobánkban, hogyan forduljunk embertársunk felé, hogyan végezzük munkánkat, és miért hívjuk fel édesanyánkat. Nem mondom, hogy könnyű így élni, vagy hogy én teljes mértékben így tudok élni, de erőteljesen igyekszem. Egyébként a nehézségek egy bizonyos pont után paradox módon eltörpülnek, hiszen az örökkévalóság perspektívájából napi kis küzdelmeink, verítékünk az őket megillető helyre kerülnek.

Ennek az elmúláson alapuló életfilozófiának negatívját sokféle formában tapasztalom magam körül. A mániákus munkaszereteten, a pénz utáni sóvárgásban, a hatalom-hajhászásban tulajdonképpen ez a lényegi defektus. Farizeus és leegyszerűsítő gondolkodás azonban azt mondani, hogy itt a lényegi probléma a ragaszkodás tárgyával van. Hogy Isten helyett a pénzhez, a kényelemhez, a hatalomhoz, a kielégüléshez ragaszkodunk. Ki nem tudja, milyen jó, ha az embernek sok a pénze, nagy a hatalma, vagy hosszú combú a barátnője. Ezek a dolgok önmagukban nem rosszak, sőt az sem baj, ha törekszünk arra, hogy mindezeket elérjük. A probléma akkor kezdődik, amikor törekvéseink horizontjáról eltűnik az elmúlás eszméje. Anélkül, hogy minden nap szembesülnénk a halállal, nagyon nehéz helyesen élni. De ne érts félre, ez nem szomorú vagy sötét dolog, épp ellenkezőleg.

Látod-e már az út végét? Lehet-e egyáltalán vége annak az útnak, amit 16-17 éves korodban elkezdted, és azóta következetesen jársz?

Nagyon megijednék, ha még a földi életben egyszer csak vége lenne ennek az útnak. Az azt jelentené, hogy valamit nagyon elrontottam. Minden nap új feladatokat kapunk. A közelmúltban én is váratlanul nehéz feladatokkal szembesültem. Például rájöttem, hogy a sok távollét miatt kevésbé szoros a kapcsolatom Veletek, barátaimmal. Ezen mindenképp változtatni szeretnék. Persze, pusztán beszélgetésekkel nem lehet egy barátságot életben tartani, azt csak a közös élmények konzerválják. Jelenlegi élethelyzetünkben számunkra a közös élmény a közös munkát jelenti. Igazából azt, hogy a Bencés Diákszövetségben szerepet vállaltam, ez motiválta: azt szeretném, hogy a közös munka révén újra nagyobb szerepet játszunk egymás életében. Kozsó például nagyon megerősödött az elmúlt években, ez nekem is erőt ad.

A másik nagy feladat még az életemben, hogy testvéreimmel mély kapcsolatot építsek ki. Sebi és Andris szintén Pannonhalmára jártak, de nyilván órájuk ez az egész kissé másképp hatott. Figyelünk egymásra, de minél közelebb vagy valakihez, annál nehezebb a lényegét meglátnod. Tudom, hogy nem ér semmit az a beszélgetés, amiben nincsen nőkről szó, úgyhogy most a végén a nőről is szeretnék beszélni. Jelenleg ez egy komoly feladat számomra. Menyasszonyom olyan ember, mint Te vagy Vakund. Tévedhetetlennek tűnően megy előre a helyes úton. Sok odafigyelést és alázatot kíván majd meg tőlem, hogy végigkísérhessem őt ott az én vargabetűimmel. De nagyon örülök, hogy őt kaptam útítársamul. Mindig kicsit több terhet kell hordoznunk, mint ami kényelmes. Azt hiszem, hogy ő arra ösztökél engem, hogy még közelebb kerüljek ahhoz, ami igazán fontos. Ti meg Kozsóval arra ösztökéltek, hogy ne felejtsem el, ki vagyok. Remélem, én is segíték Nektek valahogy.

Életünk

Impressziók egy kirándulásról

Nyilatkozat: A szerzőben friss élmény Muszorgszkij „Egy kiállítás képei” című műve. Ezen hatások erősen befolyásolták a végtermék formáját. Jelen szösszenet pusztá célja nem több, mint különböző hangulatokat felidézni az osztálykirándulásból. Egyáltalán nem törekszik száraz információk átadására, inkább meg akarja mutatni, hogy a szerző véleménye szerint mire jó (és mire nem) egy tanulmányi kirándulás. Kéretik ezen szempontok alapján olvasni, vagy inkább „látni”.

1. kép: Vonat. Reggel, álmoság. Próbálom elfoglalni magam, de nem megy. Nem akarom. Valahogy minden fejtetőre állt, s lassan a lelkiismeretem is megérti, hogy megváltoztak a célok.

Most kirándulunk. Aztán jön Robi. Leül, beszélgetünk. Sok mindent elmesélünk. Talán csodálkozunk is kicsit egymáson...

2. kép: Tihany, vacsora. Régi boltíves étkező. A szomszédban esti imaóra. Jó hangulat, felszínes beszélgetések. Egyszerű étel, puha(!) kenyér.

3. kép: Séta, Balaton. Egy közhelyes naplemente, de gyönyörű. Tagadhatatlanul. Valahogy összehoz bennünket... Meg aztán fényképezés. Hattyúk, csónak, de csak kínlódó beállítások, erőltetett képek. No meg néhány „pózolós” kép. Ezek a legjobbak. Nem szépek, de jók.

4. kép: Balatonfüred, idegenvezetés. Reformkori épületek, szénsavas-vasas víz. Modern szálloda, nem szimpatikus. Valamiért túl elegáns. Aztán szabadidő. Fényképezés, többnyire beállított képek; néhány egész jó lett.

5. kép: Balatonboglár, „Ganz”. A legerősebb kép! Kommunista betonépület, kocka. Műanyag kerti asztalok és székek; fehér-kék mozaikkockákkal kirakott fal. Ízléstelen bútorok, tapétacsíkok a falon. Hihetetlen jól érzem magam. Egyszerűen van az egésznek egy hangulata. Fényképezünk Robival. Falat, naplementét. Nem lehet megunni, és valahogy kezdem megérteni, hogy mi is van a közhelyek mögött, hogyan is működik az őszinte szépségérzet.

6. kép: Ugyanott, szabadidő. Leginkább csak a parton ülök, de vannak, akik strandolnak vagy eveznek. Nekem így jó. Sétálok a kertvárosban, ahol valami különös béke honol. Ezt nem nagyon lehet leírni; aki volt egy igazán hangulatos kertvárosban, az tudja, miről beszélek. Otthonomra emlékeztet... Aztán elmegyünk ebédelni, beszélgetünk Viktorral.

7. kép: Alsópáhok, Kolping Szálló. Előszörre túl gazdag, négycsillagos hely (természetesen mi nem itt szálltunk). Aztán elmondják azt is, hogy nonprofit, jótékonyásra megy a bevétel. Kibékülök vele. Balázssal beszélgetünk, verseket olvasunk, sörözünk, hülyülünk. Aztán másokkal is. Böven van mit csinálni, a kötélpályától a gokartig mindent használhatunk. Szóval úgymond nem csinálunk semmit, de ezt a lelkiismeretem immár egyáltalán nem veszi zokon, sőt kifejezetten jól telik a nap.

Utolsó nap, Kristóféknál: Tapolca, fenn a dombon, prima kilátás. Kedves család, finom ebéd. Egy pillanatra szeretném megállítani az időt. (Annál is inkább, mert eső közeleg...) Regénybe illő falusi hangulat. Ez is gyermekkori emlékeimet idézi. Talán a második legerősebb kép, mégsem tudok mást mondani róla...

Montázs

(Össze)jöttünk, láttunk, éltünk.

Életünk

Navigare necesse est

Általában az első reggeli ébresztések után a háló nagy többsége alszik még öt percet, aztán a másodszori unszolásra kikászálódik az ágyból. A kirándulás péntek reggelén a jól bevált „Jó reggelt Urak, ébresztő!” felkiáltás már nagyban pakoló diákokat ért tetten. Az oroszlanos kapu előtt bepakoltuk a csomagokat a későbbiekben nagy szerepet játszó zöld kisbuszba, melynek sofőri feladatait, Kirsch Attila tanár úr (fizika-kémia) vállalta. A mitfahrer Elréd atya lett (latin-magyar), aki, ha épp nem kellett navigálnia, maga is biciklire szállt (navigare necesse est). Erdőssy István tanár úr (testnevelés-földrajz) vezette a 44 fős konvojt, amelyet osztályfőnökünk, Albin atya (történelem-angol) zárt.

A minden tantárgyra kiterjedő lefedettség biztosságot sugárzó tudatával biciklire pattantunk és legurultunk a vasútállomásra. Innen vonattal utaztunk egészen Veszprémig. Megérkezve szabadidőnket és pénzünket is ebédre költöttük. A következő úti cél a római kori villagazdaság volt Balácapusztán. Itt a régészeti leletek közt meghallgattuk Elréd atya előadását a római mindennapokról, de még ennél is érdekesebb volt, ahogy bemutatta, milyen nehéz is megfejteni a lapidárium évezredes feliratait. Épp a szünet előtt feleltünk le római történelemből, és íme, most előttünk

volt Ariontól a ianitorokon keresztül Claudiusig minden. Szállásunk az alsóörsi bencés házban volt. A nagy hegyekről-dombokról a ház udvarába begurulva először mindenki megpihent a túra után. Minthogy nagy az osztálylétszám, nem fért be mindenki a házba, jó páran sátorban aludtunk.

A szombati túra célpontja Óbudavár volt, a magyar Schönstatt központ. Odafele Erdőssy tanár úr átvezetett bennünket a Balaton-felvidék zöldellő dombjain. Albin atya hátul öntött lelket azokba, akik a táj szépségét a többiekénél jobban ki akarták élvezni. A Schönstatt

központ így számunkra egyszerre lett Kánaán, második eljövétel, mennyei Jeruzsálem, hisz ahogy megérkeztünk, máris gőzölgő ebédrel várt bennünket egyik osztálytársunk édesanyja. Vendéglátónk mesélt nekünk a Schönstatt mozgalom lelkiségéről és alakulásáról. Elréd atya javaslatára elmondtunk egy Miatyánkot az ottani Máriának szentelt kápolnában. Az ebéd után kávé helyett Erdőssy tanár úr rövid kitérőre vitt bennünket a Hegyestű felé. A csoport fele türelmesen várt a hegy tövében, míg a többiek feltekertek a bazaltcsúcsra. Nekik legalább nagyobb lendületük volt a visszaúton. Alsóörsön a közelben lakó osztálytársak szülei már gulyással, s minden jóval vártak minket.

Vasárnap reggel a rövid Felsőörsi kaptatót a híres vöröskő-templom hűvösében pihentük ki, ahol osztálymisét ünnepeltünk. Aztán irány Veszprém, majd vonattal Pannonhalma.

Mire jó egy biciklitúra? Tipikusan olyan dolog, amely idővel egyre szépül. Múlik az izomláz, halványulnak a naptól lepirult kézfejek, újból rá lehet ülni az ebédlői székekre... de megmarad, hogy megcsináltam. Megcsináltuk. És ez egyre erősebb. Bár többször elmondjuk, hogy ilyet soha többet, de azért reménykedünk.

Kovács Márton 9.b

Iskolatörténet

Pannonhalmi az ötvenes évek elején

A Rákosi-diktatúra 1950-re térdre kényszerítette a püspöki kart. Az egyház szempontjából szégyenletes és jogszerűtlen alku elől Grósz József kalocsai érsek (Mindszenty József után a rangidős főpap) tovább már nem tudott kitérni. 1950. július 30-án aláírta az egyház és az állam közötti megállapodást, amelyben az egyház elismerte a népköztársaság államrendjét, elítélt minden felforgató tevékenységet, valamint buzdította híveit, hogy vegyenek részt az ötéves tervben. Cserében a kormány ígéretet tett, hogy biztosítja a vallásszabadságot, gondoskodik az egyház anyagi szükségleteiről, és hozzájárul nyolc középiskola visszaadásához.

Ellenséges viszonyok közepette, „a klerikális reakció bástyája” jelzővel megbélyegezve, de szívós megmaradni-akarással tette kötelességét a bencés szerzetes-tanári közösség.

A 300 bencéből csak a győri és a pannonhalmi iskola ellátásához szükséges tanerő maradhatott meg. Akik nem fértek bele ebbe az állam által megszabott keretbe, azoknak el kellett hagyniuk a Rendet. Sokan közülük Sao Pauloba, mások Woodside-ba távoztak, mindkét helyen mind a mai napig virágzó iskolát hoztak létre. Az iskola – mint a korábbi évszázadokban – osztozott az ország sorsában.

Pannonhalmán az iskola épületét 1950. szeptember 12-14-én vehették vissza a bencések. Szeptember 15-én Legányi Norbert igazgató vezetésével tartotta meg alakuló ülését a Pannonhalmi Szent Benedek-rendi Katolikus Általános Gimnázium tanári kara. A kései meghirdetés és kései tanévkezdés ellenére teljesen megteltek az induló osztályok: 47 bejegyzett tanulója lett az I.A-nak és 51 az I.B-nek. Ebben az is szerepet játszott, hogy szeptemberben az igazgató körlevélben kérte a környékbeli plébánosokat, hogy ismertessék a hívek előtt a két bencés gimnázium újraindulását. A tanulók összlétszáma az ötvenes években 300 körül mozgott, kezdetben számottevő bejáróval – 50-70 fő, köztük 30 lány 1954-ben. 1956 szeptemberétől nem vettek fel lányokat. Tanterv tekintetében az állami tantervet kellett követni, rendkívüli tantárgyként a hittan, az angol és a latin nyelv maradhatott meg. A Rákosi-korszak háborús-harcias szellemét tükrözi, hogy heti egy órában „Légoltalom” nevű tárgyat is oktattak minden évfolyamon. A reál osztályban az emelt óraszámú matematika és fizika mellett oktattak ábrázoló geometriát is, míg a humán tagozatra több magyar, történelem és orosz tanóra jutott.

A katolikus iskolákkal szembeni kormányzati bizalmatlanságot jelzi, hogy az első tanévben összesen huszonkilenc alkalommal érkezett ellenőr Pannonhalmára. Az ellenőrzések nem okoztak fennakadást a gimnázium belső életében, s az ellenőrök sem emeltek különösebb kifogást, csak azt hangsúlyozták, hogy az egyházi iskolák növekedése azért tekinthető hátrányos helyzetűnek, mert pedagógusainak nincsen marxi-lenini ideológiai felkészültségük. A hátrányos helyzet ellenére nagy érdeklődés mutatkozott a gimnázium iránt, ezért az igazgató az év végén arra kérte a minisztériumot, hogy engedélyezzen kettő helyett évfolyamonként három párhuzamos osztályt. A kérelmet elutasították.

A tanterven kívüli oktatásba a hatóságok még kevésbé szólhattak bele. Ilyen keretek között tovább működött a görög nyelv oktatása, volt magyar, történelem és matematika szakkör, sőt a Collegium Musicum még a műkedvelő zenehallgatókat is összefogta. Diákjaink minden évben jól teljesítettek a Rákosi Mátyás Tanulmányi Versenyen, a mai OKTV elődjén.

A diákok lelki programjai között sok ma is élő hagyományt felfedezhetünk. A szombat délutáni csendesóra hosszabb időt biztosított a lelki olvasmányra, elmélyülésre. A ministrálás szorosabb kötődést kínált a szerzetesközösség mindennapjaihoz. A Szent Benedek-ünnep (március 21.) amúgy is tanítási szünet volt, jóllehet az ország többi része aznap nem rendünk alapítójának, hanem a Tanácsköztársaság 133 napjának dicsőségét ünnepelte.

1952-től Monsberger Ulrik atya vezette a gimnáziumot. A tőle származó idézet ma is elgondolkodtató: „Ahol az anyagi körülmények miatt mindkét szülő dolgozni kénytelen, érthető a törekvés, hogy megfelelő felügyeletet biztosító keretet keresnek gyermekük számára. De a 14-15 éves fiú magán viseli az előző évek hiányos iskolai nevelésének nyomait. Ha ehhez hozzávesszük a társadalom mai válságát – amelynek romboló hatása éppen a gimnáziumi életkorban a legerősebb – rámutattunk nevelő munkánk nehezebbé válásának legfőbb okára.”

Támogatói oldal

Amit ígérünk...

Adok. Nem adok. Mit adok? Miért adok? Mégsem adok. Mégis adok. Miért? Mit kapok?

Aki volt már Alma – egyedi stílusú etno zenét játszó együttes gyerekeknek – koncerten, az tudja, hogy az együttes frontembere néha felteszi a gyerekeknek a kérdést: „na, mit kap az, aki gyorsabban énekel nálam, magasabbra tartja a kezét vagy bármit is jobban csinál, mint én?” A gyerekek mind hangosan ordítják: „Semmit!”. Mindenki elkezd nevetni, az énekes pedig megállapítja, hogy nem ígér semmit, de azt legalább betartja.

Pannonhalmán máshogy mennek a dolgok. Mi ígérünk. Azt ígérjük, hogy támogatjuk a hátrányos helyzetű tanulóinkat, segítünk az osztálykirándulások és tanulmányi utak finanszírozásában, neveljük a mostani, visszavárjuk a régi diákjainkat... Ígérünk sok mindent, de nem fűt-fát, hanem értéket.

Amikor Titusz atya meghirdette 2010 őszén az adományszervezői állást, azért mertem jelentkezni, mert hittem abban, hogy a munkám értékes lehet. Értékekről beszélni persze nem egyszerű, pláne ha a szó gazdasági, szociológiai, filozófiai és egyéb definíciói közötti különbségekre gondolunk. Pannonhalmán mégis úgy érezzük, hogy az értékek szinte önkéntelenül elárasztanak bennünket. Érték a táj, az épület, a bencés szerzetesek, a kultúra, a hitélet, a nagy múltú bencés nevelés. Az igazán fontos mégis az, amit Asztrik főapát úr fogalmazott meg az egyik konferencián: „ki-ki keresse meg a saját helyén lelke mélyén, a saját küldetésében és életében azt, hogy ezekből az időt állónak tűnő értékekből mit tud a maga számára, a közvetlen környezete és a saját közössége számára megvalósítani.”

Ez a küldetés áll a szinte pillanatokra ide látogató utazóra, az egész életét itt élő bencés szerzetesekre, és nem utolsósorban az itt felnövekvő diákokra is. Az iskola top „terméke”: a bencés diák. Magasan képzett, megéli hitét, elköteleződött a közösség, a kultúra és a sport iránt – legalábbis ezen fáradozunk. Mégsem arra vagyunk büszkéek, ha szupersztár lesz, hanem arra, ha érett személyként azokat az értékeket, amelyeket éveken át Pannonhalmára sugallt neki, termékeny módon valósítja meg a saját életében.

Nagyon sokat lehetne még írni az értékekről, de ahogy a bölcs mondástartja, a tettek magukért beszélnek. Adományszervezőként azt a feladatot kaptam, hogy teremtsék elő olyan forrásokat, amelyek segítik az iskolát küldetése beteljesítésében. A bencés atyák, de a civil tanárok és „civilizált prefektusok” is kitűnő munkát végeznek a nevelő munkában. Nem sajnálnak sem időt, sem energiát, de sokszor elhivatottságuk már nem elég a kívánt cél megvalósításához. Számtalan értékteremtő ötlet vész kárba az anyagi korlátok szorításában.

A „fundraising”, vagyis a forrásfejlesztés közvetítő tevékenység. Újságunk támogatói oldalán időről időre beszámolunk a terveinkről, bánatunkról és örömeinkről, de nem információt szolgáltatunk, hanem megszólítunk Benneteket, kedves Barátainkat, hogy termékenyen vegyetek részt a munkánkban.

Ehhez persze bizalom kell. Bencés diák voltam, ezért nem esik nehezemre bizalmat szavazni az iskolának, de úgy érzem, hogy a Pannonhal-MA oldalain keresztül az érdeklők is könnyen betekinhetnek az életünkbe ahhoz, hogy értéket lássanak a mindennapjainkban.

A különböző adománygyűjtő kampányaink célja tehát, hogy újra aktívan bevonjunk Benneteket az iskola életébe, mert így vagyunk csak képesek küldetésünk kiteljesítésére. Mindaz, ami érték, ne csak beszéd tárgya legyen, hanem valóság.

Fekete Miklós
adományszervező

Debrecenben születtem 1982-ben, és gyermekéveimet Nyírbélteken töltöttem. A Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségiztem 2000-ben, majd Nyíregyházán és Rómában hallgattam teológiát és filozófiát, ahol 2006-ban a Pápai Gergely Egyetemen teológus diplomát szereztem. Tanulmányaim után az angliai Canterburyben töltöttem egy évet önkéntesként a Bárka közösségnél, ahol fogyatékos emberekkel osztottam meg az életemet. Ezután különböző multinacionális cégeknek dolgoztam Budapesten és Manchesterben. 2010-ben pedig az észak-angliai Newton Aycliffe-ben egy fogyatékos gyerekeket támogató alapítvány forrásfejlesztő koordinátora voltam. Hosszú külföldi éveim után nagy várákozással és örömmel tértem vissza Pannonhalmára, ahol 2011. február végétől az iskola adományszervezőjeként tevékenykedem.

Nős vagyok, és egy 9 hónapos pici lány édesapja. Feleségem konduktorként dolgozott az Egyesült Királyságban, gyermekünk is ott született. Életemben központi szerepet játszik a keresztény hit. Mindig büszke voltam görög-katolikus identitásomra, és hálás a bencés, jezsuita és angol protestáns lelkiségért, amelyben élhettem.

Elérhetőségeim:

tel: +36-96-570-265
mobil: +36-30-256-1776
mail: miklos@osb.hu

Ballagás '11

Kedves Vendégeink, Szülők, Rokonok, Barátok, Kedves Kollégák, kedves Diákok! És főképp: Kedves Ballagók!

Amikor kezembe vehettem az ünnepélyesen átnyújtott ballagási meghívót és elolvastam annak egyik mottóját egy ideig nem jutottam szóhoz, annyira találónak éreztem:

“S ha a must egészen lehetetlenül forrong is, végre mégis bor lesz belőle.”

Az iskolánkról, a diákjainkról sose tudtam külső, objektív szemszögből beszélni. Nemcsak azért, mert valamilyen szép keresztény eszmefuttatás folytán a nevelést, az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember formálását az egyik legszebb, legnemesebb emberi feladatnak tekintem, hanem főképp azért, mert amikor a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumról és annak diákjairól beszélek, akkor egyúttal az életemről is szólok. Rájöttem: Amikor rólatok beszélek barátainak, ismerőseimnek, volt diákjaimnak, akkor az életemről is vallok. Az iskolára, pontosabban a diákokra, még pontosabban Rátok gondolva, kedves ballagók, újra és újra eltűnődtem az elmúlt évek során azon, hogy vajon érdemes-e elmondani százhuszadszorra is, hogy ágyazz be, rakjál rendet, ne használd a liftet tesi óra után, moi, je parle français, c'est toi qui en a besoin, a tudás hatalom és így tovább és így tovább. Be kell valljam, nem egyszer fogtuk a fejünket esténként Hubert testvérrel, Konrád atyával, Dénesi tanár úrral és néztük ezt az egészen lehetetlenül forrongó mustot. Mi lesz ebből? – tettük fel a kérdést. Lesz-e ebből egyáltalán valami? Amint a jó borász nem adja fel a foglalatosságát, hanem féltő gondnal, hatalmas igyekezettel figyel a folyamatokat, tapintatos, de határozott kézzel nem engedi elszabadulni a must forrását, hanem végig ellenőrzése alatt tartja azt, úgy igyekeztünk mi is kísérni titeket, fiúk.

Mily nagy a borász öröme, amikor fáradságos munkája eredményét látja. Amikor a lehetetlenül forrongó must már kezd alakulni és felsejlik a tiszta bor ígérete!

Mi, tanárok, nevelők, most így állunk itt. Egyszerre megilletődve és büszkén. Megilletődve, mert tudjuk: nem a mi érdemünk, hogy felnőttetek, férfiak lettetek. Ugyanakkor büszkéek is vagyunk – nem magunkra, hanem Rátok. Amint a borász, bár tudja, hogy nem az ő érdeme a szép szőlő, amit behoztak a pincéjébe, tudja, mily csoda az az átalakulás, ami a musttal történik, és aminek a végeredménye egy csodálatos színbor lesz, úgy vagyunk mi is veletek, fiúk. Most már értjük

egymást fél szavakból. Ismerjük egymást. Nem kell könyörögnünk, litániát írunk, elég egy tekintet és már értitek, mit kérünk.

A mustnak hordóra, nem is akármilyen hordóra van szüksége ahhoz, hogy a benne rejlő érték ki tudjon bontakozni. A legjobb must is tönkre megy egy penészes, gombás, rossz hordóban, míg kellő szakértelemmel kezelt hordóban közepes mustból is lehet jó bort készíteni. Pannonhalma ősi falai ezt a hordó-szerepet akarták betölteni. Tudom, gyakran nagyobb, szellősebb, tágabb térre vágyakoztatok. Vizsgáltatok a határokat: tényleg csak eddig szabad elmenni? Míg e beszédre készülttem újra és újra eszembe jutott a barokk ebédllő egyik aforizma-ábrázolása: a kép közepén szép tölgyfa hordót látunk. A hordó azonban tele van lyukakkal, az a bronzai elpattantak, mindenfele folyik a drága bor és kárba vész. A hordó felett felirat olvasható: libertate perit. “A szabadság a veszte.” Hiába a legkiválóbb tokaji aszú, hiába az Apátsági Pincészet arany-sárga, tökéletesen lekerékített, harmónikus savakkal rendelkező, gyönyörű Heminája, ha a hordó esztelen ficánkolásában nem ad keretet a bornak, akkor az kiömlik a földre és odavész az oly nagy gondossággal érlelt nedű.

Mi azt a krisztusi embert akartuk kiérlelni bennetek, aki szabaddá válik a jóra, aki a benne rejlő erőt, tehetséget, szépet ki tudja bontakoztatni, aki felfedezi az őt körülövező világ adta lehetőségeket és azokkal tud élni. Jézus szavaival: “Ha kitartotok tanításomban, megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.” Nem elzárni akartunk titeket a világtól, hanem megmutatni annak szépségét és megtanítani titeket arra, hogyan éljetele vele, benne.

Lehet bár oly tökéletes a hordó, leggondosabban megmivelt, belülről finoman megpörkölt barik tölgyfahordó, nem tarthatja meg magának a bort. A kellő időben el kell engednie, palackba kell tölteni a bort, hogy elnyerje rendeltetését.

Eljött az idő. Kedves Ballagó Diákok, Isten veletek!

Hardi Titusz OSB

Pannonhalma, Isten véled!

XII.A.

Osztályfőnök: Kerekes Hubert OSB

Prefektus: Hardi Titusz OSB

Andaházy Álmos	Mohácsi Péter
Baranyai Zoltán	Péter Tamás László
Csicsiri Dániel	Rumpl Balázs
Csősz György	Salamon András
Emri Márton	Székényes Dániel
Fodor Ádám Levente	Tavaszy András
Horváth István	Ther Péter Pál
Horváth Mihály Henrik	Tichy-Rács József
Ihárosi Gergely	Varga Bálint
Katona Ádám László	Varga Tamás
Magyaros Tibor	Verdes Tamás
Mácsik Tamás	Wangler Sebestyén

XII.B.

Osztályfőnök: Dejsics Konrád OSB

Prefektus: Dénesi Tamás

Albrecht Krisztián	Kovács Zoltán
B. Kis Marcell	Nemes-Nagy Tibor
Benedek András	Pálla Tamás
Birizló Bence	Pallagi Péter
Bolvári Ferdinánd Máté	Schmidt István
Cseke Vilmos	Silye Sándor
Feldhoffer Márton	Slezák Csaba Tamás
Hajós Csaba	Stamler Ferenc Soma
Herendi Patrik	Stéger Domonkos
Horváth Áron	Szaradics Krisztián
Horváth Mihály	Szegedi Domonkos
Hölvényi Kristóf	Szijártó Balázs
Hunya Áron	Tompos Gellért
Járfás Péter	Tóth Csanád
Kaposi Dávid	Vári Zsolt
Kondorosy Ákos István	Wágner Ádám
Kovács Dániel	

